

MAGYAR NÉPLAP

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Megjelenik kétféle kiadásban; hetenkint háromszor: szerdán, pénteken és vasárnap; s hetenkint egyszer: pénteken. — Terjedelme mindig 16 oldal.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII. ker., Práter-utca 44. sz.

A „Magyar Néplap” ára hetenkint egyszeri megjelenéssel: Egész évre 1 ft 80 ar. Fél évre — > 95 > Negyed évre — > 50 > Egyes szám 4 kr.	A „Magyar Néplap” és „Mezőgazda” előfizetési ára: Egész évre 3 ft — kr. Fél évre 1 > 50 > Negyed évre — > 80 >	Szerkesztik: LEPSÉNYI MIKLÓS és NÉMETH GELLÉRT.	A „Magyar Néplap” ára hetenkint háromszori megjelenéssel: Egész évre 6 ft — kr. Fél évre 3 > — > Negyed évre 1 > 50 >	„Magyar Néplap” hetenkint háromszor a „Mezőgazda”-val Egész évre 7 ft 20 kr. Fél évre 3 > 60 > Negyed évre 1 > 90 >
--	---	--	--	--

A vér nem tagadja meg magát.

Nyitrai püspök úr Öméltósága *Markovits* János papneveldei igazgatót apáti méltóságra, *Nemesek* Ferenc rajeci esperes-plebános urat pedig címzetes kanonokságra terjesztette elő, de a vallásügyi miniszter mind a kettőt visszautasította.

A visszautasítás az egész nyitrai egyházmegyében nagy visszatetszést és általános megbotránkozást keltett, mert erre a miniszternek igazságos oka nem volt. Mind a két előterjesztett férfi a nyitraegyházmegyei papságnak büszkesége, kiknek hátamögött nemcsak szép mult, de bokros érdemek is vannak. Egyik mint a papnevelő intézet igazgatója, tanára, a másik mint a gondos lelképásztor hü példaképe, hivi igazi atyja ismeretes az egész megyében. S ime, eme férfiakat a vallásügyi miniszter nem találja érdemeseknek, hogy a püspök úr kivánságához képest Ő felsége elé terjessze kinevezés végett.

Vajjon mi lehet e derék férfiak büne? Könnyű kitalálni: néppárti voltuk! Amiért néppártiak mernek lenni, azért mellözi őket a liberális miniszter.

De hát t. miniszter úr, vajjon tudatában van-e ön annak, miként kell hivatalával járó kötelességeit teljesítenie? Tudatával bir-e annak, hogy az egyházi kitüntetések nem a politikai magatartás, hanem a papi buzgóság díjai? Tudja-e azt, hogy az apátságok, kanonokságok, prépostságok stb. nem a kormánypárti, hanem a Krisztus-párti papok számára vannak alapítva? Tudja-e azt a miniszter úr, hogy a papokat nem szabad

a pártpolitika szempontjából osztályoznia, s pedig annál kevésbbé, mert becsületes miniszterek, kikben van egy kis gavallérság, még alantas tisztviselőiket se osztályozzák ezen szempont szerint.

A liberálizmus azonban nem tudja megtagadni magát. A liberálizmus még az egyházba is behurcolja a politikát s míg a Judásokat Haskó-ként kitünteti, addig az igazi papokat háttérbe szorítja. A liberálizmus előtt csak egy érdem van: a liberáliskodás. S a liberáliskodást még a papságtól is megköveteli. Kitüntetésekre nem Krisztus Jézus buzgó szolgálait emeli, hanem a liberálisokat. Elömenetelre nem a hivek atyái, jóltevői, hanem a szabadelvűség asztala mellett lakmározó nagyszájúak számíthatnak. Kitüntet és előléptet a liberálizmus oly papokat is, kik a prédikáló széktől jobban félnek mint Dániel az oroszlanok vermétől, kikre nézve a gyóntatószék átok helye, kik a bűnbánókkal úgy bánnak, mint a pásztor a csürhével, kik a breviáriumot (papi imakönyv) éveken át se nyitják föl, — de kinevezi őket, ha kormánypártiak. Ellenben mellözi a legjámorabb papot is, ha nem hajlandó Krisztus és a kormány közül a kormányt választani.

Jó lenne a liberális korteskedés e piszkos dolgait föltárni a felség előtt. Mert nem hisszük, hogy ezekről tudomása lehetne. Hisz ő apostoli, s mint apostol nem türhetné el az egyház méltóságával való eme zsidó-gseftelést.

Ugy van, a király elé kell vinni a dolgot. Le kell rántani az álarcot a liberális urakról. Meg kell mondani, hogy az egyházi méltóságokat a politika szempontjából osztogatják s a

Szives bizalommal kérjük tisztelt elvarátainkat, lapunknak apostoli buzgósággal való folytonos terjesztésére, mert magasztos eszméink magvait csak így leszünk képesek széles körben elvetni

Szerk.

legjobb, leghivebb papokat is készek mellőzni, ha nem kormánypártiak.

Ilyen arcátlanságra is csak a liberálisok képesek. Mert ez visszaélés azon hatáskörrel, melyet a miniszter betölt.

Wlassich ur, midőn székét elfoglalta, esküt tett, hogy mindenben a hazának, (tehát nem a liberális pártnak) javát fogja előmozdítani.

S vajjon igazságosan járt-e el akkor, midőn a főntemlitett két buzgó pap kinevezését elejtette? Nem szegte-e meg ezzel esküjét?

Wlassich ur, ön nagyon belepasszol a liberális bandába, melybe Pulszky Károly és Miklós Gyula is tartoznak.

(—i.)

POLITIKAI HIREK

Püspöki tanácskozás. E hónap 27-én püspöki tanácskozás lesz, amely a főpapságnak a milléniumon való részvételét s több időszerű ügyet, köztük az egyházpolitikai helyzetet, a papfizetés rendezését és az autonómiai leiratot fogja tárgyalni.

Klempa alispán mint liberális kortes. Pozsony megyének hétfői közgyűlésén viharos jelenetek folytak le. Bittó Béni bizottsági tag az ellenzék zajos helyeslése között interpellációt intézett Klempa Bertalan alispánhoz, mennyiben felel meg a valóságnak azon, Pozsony megye alispánja ellen a képviselőház mult évi november 20-iki ülésén emelt vád, mely szerint bizalmas körlevelet intézett a megye minden egyes jegyzőjéhez arra vonatkozólag, hogy mennyi ellenzéki, illetve néppárti választó van a községben, és ezek közül mennyit lehet megnyerni a kormánypárt részére? — Klempa alispán roppant zaj közepett izgatottan azt a furcsa magyarázatot adta korteskedésének, hogy ő ezt a levelet nem mint Pozsony megye alispánja, hanem mint a pozsony megyei szabadelvű kör alelnöke bocsátotta ki, s ezért nem lehet őt, mint alispánt felelősségre vonni. — A gyűlés további folyamán hosszabb vita után elhatározták, hogy a megye hat lovast küld a millenáris országos bandériumba, még pedig a megye költségén.

A főrendiház ma ülést tart, amelyen tárgyalás alá veszi a képviselőháznak a szent korona és koronázási jelvények közszemlére kitételére s a kvóta-bizottság kiküldésére vonatkozó üzeneteit. A főrendiház hozzájárulásával keletkező országos határozatok alapján a képviselőház még a hét folyamán tagokat fog választani azokba az országos bizottságokba, melyek egyike jelen leend a koronázási jelvények kivetésénél, a másik pedig a kvóta-arány megállapítása iránt lesz hivatva javaslatot tenni.

Az országgyűlési szabadelvű párt pénteken, e hónap 28-án értekezletet tart, amelyen kijelölik a kvóta-bizottságnak tagjait s annak a küldöttségnek képviselőházi tagjait, amely küldöttség június 5-én és 8-án fogja kísérrni a koronát vivő hatlovas diszhintót. Ez a küldöttség tizenkét tagból áll, nyolcat a képviselőház, négyet a főrendiház választ. A küldöttség tagjai ketten-ketten egy diszhintóban kísérik a koronát. A küldöttségbe a

képviselőházi szabadelvű pártból három, a függetlenségi pártból két, a nemzeti pártból, a pártonkivüliek köréből és a horvátok sorából egy-egy tagot jelölnek ki. A főrendiház a maga részéről kiküldendő négy tagot holnap este tartandó értekezletén jelöli ki. A képviselőházban azután javasolni fogják, hogy szombaton válassza meg a ház ugy a koronát kísérő küldöttségbe, mint a kvóta-bizottságba küldendő tagjait. Ugyancsak a szombati ülésre fogják kitűzni az indemnity-törvényjavaslat tárgyalását is.

A Simon-formula. Sopron megye főispánja a dicsőség, hogy alkotmányos életünket egy újabb formulával gazdagította. A megye hétfői közgyűlésén ugyanis Nagy Károly plébános amaz indítványa kapcsán, hogy a megyei díszgyűlés alkalmából, hódoló feliratot intézzenek a királyhoz, azt jelezve ezzel, hogy nem az új kormány az, mely bennünket az új ezredébe vezetett! Simon főispán, a félhivatalos Orsz. Ért. szerint kijelentette, hogy: „nem engedi a kormány, mint a király végrehajtó hatalmának ténykedését bíráló tárgyává tenni.“ A kormány méltán elismeréssel lehet leleményes főispánja iránt. Ime, mily egyszerű módon lehet végét vetni minden kellemetlenségnek, az ellenzék támadásainak, interpellációknak stb. stb. Mindössze Szilágyi Dezsőt kell arra rábírn — és ez valószínűleg nem is lesz nehéz dolog — hogy a képviselőházban is vezesse be azt az elvet: a kormány ténykedését nem szabad bíráló tárgyává tenni. Ez és egyedül ez lesz hivatva arra, hogy biztosítsa a Bánffy-kormány fennállását az emberi kor legvégsőbb határáig.

Országgyűlés.

Február 22-én.

Napirend: A kereskedelmi tárcza költségvetésének folytatatólagos tárgyalása.

Molnár József: A kereskedelmi miniszter épen a legfontosabb kérdésekről nem nyilatkozott. Nem nyilatkozott a kereskedelmi szerződésről, a fogyasztási adókról.

Hallgatását azzal indokolta meg, hogy nem tartja helyesnek, ha még tárgyalás alatt levő ügyek nyilvános megbeszélés tárgyává tétetnek.

Ő e kijelentést üres beszédnek tartja, melynek köpenyége alatt ép ugy elfér Magyarország közgazdasági érdekeinek teljes elhanyagolása, mint az ország-nak a fogyasztási adókba való fullasztása. (Helyeslés balról.)

Ha a kormány a közgazdaság terén ugyanazon nyomdokokon akar haladni, mint haladtak elődei, akkor nem méltó arra, hogy egy percig is helyén maradjon. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Követeli a külön vámterületet, mert csak külön önálló vámterület mellett lendülhet fel közgazdaságunk.

Hazugok azok a hírek, melyek a mi gazdasági fellendülésünkről, gazdaságunkról szólnak. Osztrák forrásból erednek e hazug hírek, csakhogy Magyarországon a hangulatot előkészítsék kvóta felemeléséhez. (Zajos helyeslés balról.)

Azok az osztrák urak nekünk nagy ellenségeink s mi ezt még mindig nem akarjuk, vagy nem bírjuk belátni.

Nincs a világon hasonló helyzet a mienkhez!

Ugyan hol találjuk még föl azt a helyzetet, hogy egy független, önálló nemzet egy teljesen idegen, ellen

tétes érdekű államot bizzon meg azzal, hogy gazdasági érdekeit képviselje?

Miféle rövidlátás, elfogultság szükséges ahhoz, hogy elhiggyük, hogy a külügyminiszter a kereskedelmi politikát a mi érdekeink s nem Ausztria érdekei szerint intézi? (Helyeslés balról.)

Szám adatokkal bizonyítja, hogy az Ausztriával való képtelen viszonyból minő óriási kár háramlik Magyarországra s mi nem is várhatjuk azt, hogy valamikor Ausztria velünk szemben igazságos legyen. (Helyeslés balfelől.)

A vasúti politikáról szól hosszasan.

Végül határozati javaslatot nyújt be, hogy a kormány az Ausztriával való vám- és kereskedelmi szerződést mondja fel s a tárgyalásokat szüntesse meg; intézkedjék a külön vámterület felállítására nézve, végül pedig tegye meg az intézkedéseket a külön kereskedelmi követségek felállítására nézve. (Zajos helyeslés balfelől.)

Miután a ház a kereskedelmi tárcza tárgyalását hétfőre halasztja, következik a kérvények 22. sorjegyzékének folytatódó tárgyalása.

A csanádmegyei gazdasági egyesületnek a jégbiztosítási sérelmek orvoslására vonatkozó kérvényénél *Molnár Józsiás* szólalt föl. Szükségesnek tartaná, ha a biztosítás ügyét az állam venné kezébe. Hat. javaslatot nyújt be, hogy a kormány, a tűz-, víz-, jégbiztosítás tárgyában a legrövideb idő alatt terjesszen be törvényjavaslatot.

A ház többsége a hat. javaslatot *nem fogadta el.*

Braun Károlynak az illeték-kivetésből eredt sérelme orvoslása végett beadott kérvényénél *Szederkényi Nándor* és *Szuháryi Ferenc* Csongrád községnek az 1888. évi árvédelemkor felvett 50.000 forint államkölesön elengedésére vonatkozó kérvényénél *Simu Ferenc* és *Lukács László* pénzügyminiszter szóltak hozzá, amely után a kérvények a bizottság indítványához képest intéztettek el.

Budapest székesfővárosnak az önkormányzatára sérelmes belügyminiszteri rendelet orvoslása tárgyában beadott kérvény tárgyalásakor *Simu Ferenc* sérelmesnek mondja a miniszter rendeletét, olyannyira sérelmesnek, melyért csak ez előtt 10 évvel is vád alá helyezték volna.

Ha eltűrjük ez önkénykedést, a városi autonómiának ily megsértését, akkor hajtsuk járomba fejünket s mondjunk le minden alkotmányos intézményünk védelméről.

Polónyi Géza a sérelmet szintén igen súlyosnak tartja. Az ilyen eljárás nem méltó a parlamenthez.

Szentiványi Kálmán: szerint a törvénytörés egészen világos, azt bővebben fejtegetni felesleges. S ha még sem tartják meg, akkor legalább tegyenek előterjesztést a királynak . . . vagy töröljék ki az alól a király nevét, hadd lássa az ország, hogy a törvény nem törvény, hanem írott hazugság! (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Fercel Dezső belügyminiszter most is azt vitatja, hogy itt nem törvénytörésről, hanem egy . . . (Nagy zaj.) hanem egy egészségügyi kérdés megoldásáról van szó, (Nagy zaj. Ellentmondás balról.) melynek megoldása évekig húzódott el. (Nagy zaj a baloldalon.)

Utóvégre is egy város műveltségi állapota nem arról ítéhető meg, hogy mennyi szappant fogyaszt el, hanem, hogy mennyit költ közegészségügyre. (Gulyos nevetés. Nagy zaj balról.)

Mindezek után kéri a házat, hogy járuljon hozzá a bizottság véleményezéséhez. (Nagy zaj.)

A ház többsége a kérvényi bizottság indítványához hozzájárul.

Surány községnek a be nem vett fogyasztási adók elengedésére vonatkozó kérvényénél *Förster Ottó* és *Lukács László* pénzügyminiszter szóltak föl. Ezzel a kérvények 22. sorjegyzékével végeztek.

Következnek az interpellációk. *Balogh János* a pálinkafőzés engedélyének kiadása tárgyában interpellálta a belügyminisztert.

Okolicsányi László a Bartók-Nopcsa-ügyben interpellálta a belügyminisztert. Tudvalevőleg a színház-bírálok nem tartoznak a színház személyzete közé s nem állanak az intendáns hatósága alatt.

A bíráló bizottság tagja volt Bartók Lajos is s tegnap őt az intendáns e tisztétől felmentette, jóllehet, hogy ez előtt két hónappal még legnagyobb elismeréssel nyilatkozott Bartók szolgálatai felől.

A színházi vita s azzal összefüggő felmentés meggyőzi őt arról, hogy a kormánybiztos ur előtt nem a hivatottság a fődolog, hanem az, hogy képes-e neki szolgálatokat tenni.

A kormánybiztos e tettében a parlamenti szólás szabadság megsértését látja, azért kéri a belügyminisztert, hogy helyesli-e a kormánybiztos eljárását?

Visontai Soma Ujvidék város katonai pótadója tárgyában interpellálja a belügyminisztert. Ülés vége 2¹/₄ órakor.

Február 24-én.

Napirend: A honalapítás ezredéves ünnepségét rendező országos bizottság jelentésének tárgyalása a szent koronának s egyéb királyi jelvényeknek a honalapítás ezredéves ünnepélye alkalmából közszemlére kitételére vonatkozólag.

Szerb György előadó röviden ajánlja a bizottság jelentésének elfogadását.

Ugron Gábor: Midőn kijelentem, hogy az országos bizottság jelentését elfogadom, tiltakoznom kell az előadó azon kijelentése ellen, hogy fogadja el a ház a bizottság jelentését, mert azt már ő felsége is szentesítette.

Hogy lehet valamit szentesíteni addig, amíg azt a két ház el nem fogadta? S ha ez mégis megtörtént, ez csak azt jelentené, hogy ő felsége befolyásolni akarná a két ház akarati szabadságát. Ezt pedig még csak feltételezni sem akarja.

Másodszor azt kéri a kormánytól, hogy minőnek tervezi ő az ezredéves ünnepély programját? Mért nem tájékoztatja a házat szándékairól. Vagy teljesen magának tulajdonítja a határozás jogát?

Tiltakoznia kell ez ellen; hiszen a kormány eddigi gyászos szereplésével oly képtelennek, oly gyámoltalanoknak mutatta magát, hogy az ünneprendezést nem bízhatják kizárólag ő reá, anélkül, hogy a nemzet e magasztos ünnepen felsülésnek, fiaskónak ne tenné ki magát a külföld előtt. (Zajos helyeslés balról.)

Bánffy Dezső báró miniszterelnök: Én nem halottam, hogy az előadó ur azt mondta volna . . .

Ugron Gábor: Ha én mondom, akkor mondta és nem mondta volna. (Nagy zaj. Elnök csenget.)

Bánffy Dezső báró: Ha mondta volna is, akkor talán nyelvbottlás volt. Hiszen országos határozatról van szó, melyhez szentesítés nem is szükséges.

Szerb György előadó kijelenti, hogy nem mondotta azt, amit neki *Ugron Gábor* tulajdonít.

Ugron Gábor: Hát akkor mit mondott? (Zaj.)

Szerb György előadó: Azt mondtam, hogy az országos határozathoz ő felsége is hozzájárul.

Következik a miniszterelnök hat. javaslatának tárgyalása a kvóta-bizottság tagjainak újból való megvá-

lasztása végett egy 15 tagból álló országos bizottság kiküldésére vonatkozólag.

Sima Ferenc nem fogadhatja el a hat. javaslatot. Nem fogadhatja el pedig azért, mert az 1867. 12. t. cikk értelmében Magyarország kormánya nem veheti fel a tárgyalást a Badeni kormánnyal, mely nem parlamentáris, alkotmányos-kormány, hanem csupán csak ügyviteli kormány.

Ő és pártja tehát ez okból nem járulhat hozzá a hat. javaslatához. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

Pánffy Dezső báró elismeri, hogy a tuloldal álláspontja pártelvi tekintetéből helyes lehet. De egészen más nézete van a *Sima* Ferenc által előadottakról, aki azt mondta, hogy a Badeni-kormány nem parlamentáris kormány, hanem csak ügyviteli s vele a tárgyalás nem folytatható. Ha *Sima* abban a nézetben van, abból nem következik az, hogy ők is abban a nézetben legyenek. A Badeni-kormány különben, igenis, parlamentáris kormány.

Megjegyzi, hogy a kvóta-bizottság kiküldéséről szóló törvényjavaslat elfogadása teljesen független kérdés a vám és kereskedelmi szerződés megkötésétől; melynek megkötését a kormány *politikai és közgazdasági okokból kívánatosnak tartja*. De csak az esetben fognak annak megkötéséhez hozzájárulni, ha sikerül a tárgyalásoknál *kedvező eredményt* elérni. Kéri a hat. javaslat elfogadására.

Ugron Gábor: Az 1867. 12. t.-c. még mindig törvény. A 22. §-ban ott van, hogy a tárgyalást csak *fel-ös*, parlamentáris kormány veheti föl.

A Badeni-kormány pedig nem felelős, nem parlamentáris, hanem csak ügyviteli. Nem türhetik el, hogy Magyarország alkotmányos kormánya ily kormánnyal tárgyaljon.

Tiltakozni fog az ellen s törvényteleneknek fogja nevezni a kiküldött bizottság megállapodásait. (Zajos helyeslés és éljenzés.)

A ház többsége a hat. javaslatot elfogadja.

Következik ezután a napirend szerint: *A kereskedelmi tárgyalás költségtérítésének folytatógos tárgyalása.*

Bobula János vitáz az ellenzéki szónokokkal s cáfolgatni igyekszik azok állításait.

Ez az ország nem iparos ország, hanem földművelő állam, ezért előnyösnek tartja reánk nézve a közös vámterületet, mert Ausztria nyers terményeinknek a legjobb piaca. (Zajos tiltakozás balfelől.) A költségvetést elfogadja.

Apponyi Albert gróf a kiegyezési kérdéssel kíván foglalkozni.

Ugy Kossuth mint Molnár József hat. javaslataiból elfogadja ő is az első pontot, azt t. i., hogy a vám- és kereskedelmi szerződést fel kell mondani. (Helyeslés balról.)

Visszapillantást vetve a vám- és a kereskedelmi szerződés fennállása alatt lefolyt időkre, azt mondja, hogy az a szerződés nemesak közgazdaságilag, de politikailag is káros volt a mi országunkra. (Helyeslés a baloldalon.)

A vámterületnek *külválásából Magyarország-nak nagy nyeresége volna*; azonban megvallja őszintén, közgazdasági szempontból nem könnyű szívvel néznie a vámterület külön válásába és pedig azért, mert az új viszonyok, az átmeneti nehézségek megrendítenék amugy is válsággal küzdő mezőgazdaságunkat.

Ez az aggodalma azonban *csak* az átmeneti időszakra szól; mert Ausztria földrajzi helyzeténél fogva tovább is reánk volna utalva, *a v. tagpuccok pedig meg-*

nylnának elöttünk terményeink jóságá miatt. (Helyeslés balról.)

Ausztriára nézve a vámterületnek külválása azonban nemesak egy átmeneti időszakra idézne elő nehézségeket, hanem *allandó katasztrófa okozója volna*. Ipara valósággal megrendülne *s a tönk szélére jutna*. (Zajos helyeslés balról.)

A vámháboru kitörésétől a két ország között ő egyáltalában nem fél.

Nem fél először azért sem, mert a magyar tanácsosok nem tanácsolhatnak *a magy r királynak* olyan dolgot, amelyhez *mint osztrák császár* nem járulhatna és viszont sem osztrák tanácsosai.

Másodszor elejét lehet venni a vámháboru kitörésének az által, hogy mindjárt a külváláskor meglehetősen kötni a kedvezményes szerződéseket.

Hogy a viszonyok idáig fajultak, annak oka a szabadelvűpárt, mely meghamisította az 1867-iki törvényeket. (Zajos helyeslés balfelől.)

Az 1867. 12. t.-cikk megállapítja azon jogokat, melyek a nemzetet megilletik azon határokat, amelyek a nemzet jogait érvényesítheti.

E törvényekben a szabadelvű párt azonban még egy határvonalat állított fel, a kormányképesség határvonalát, (Zajos helyeslés balfelől) ezért nem érvényesítették jogainkat soha Ausztriával szemben. (Zajos helyeslés.)

A szabadelvű párt a kiegyezési törvényt soha sem úgy tekintette, mint élő valóságot, hanem pusztajátékot.

Mi most a kérdés? Ha meg lehet kötni a kiegyezést Magyarország sérelme nélkül, akkor kössük meg; ha nem lehet, akkor állítsuk fel az önálló vámterületet.

De a szabadelvű párt másképp formulázta a kérdést. Így: A kiegyezést okvetlen meg kell kötni s ebbe, amennyire lehet, úgy ahogy *belecsömöszölni* Magyarország érdekeit is.

Nagyon kéri a kormányt, fogjon tanulmányozáshoz az önálló vámterület felállítására.

Határozati javaslatot nyújt be, hogy a kormány már most tegye meg a tanulmányozást, mely a külön vámterület felállítására nézve szükséges. (Zajos éljenzés a baloldalon. Szónokot számosan üdvözlük.) Ülés vége 2 órakor.

Mi az antiszemitizmus?

Manap uton utfélen emlegetik, sőt az ujságok is sokszor hangoztatják ezt a szót: „antiszemitizmus“; s miután biztosra veszem, hogy a „Néplap“ olvasói között lesz több, a ki az „antiszemitizmus“ szó külső és benső értelmét jól nem ismeri, annak megmagyarázását tűztem ki jelen cikkem tárgyául.

Noe apánknak három fia volt: Japhet, Chám és Szém. Japhet utódai Európában telepedtek meg; ezek „Jafetiták“; Chámé Afrikában: ezek „chamiták“ Szem fiai keleten Ázsiában maradtak: ezek a „szemiták“, azaz Szém utódai. S miután a zsidók is keleti származásuak, azért őket is szemitáknak hívjuk. Az anti-szemitizmus pedig — a görög nyelvű „anti“ szó után zsidóellenességet jelent. Ez tehát a pusztá szó értelme, de minékünk utóvégre nem a szó értelme felett kell disputálnunk, hanem az antiszemitizmust mint manap létező pártot vesszük bonckés alá, azt állítván, hogy az antiszemitizmus nem zsidó-gyűlöletet jelent, hanem mást. Nekünk keresztényeknek gyűlölni senkit sem szabad, még ellenségünket sem; és így a zsidót mint em-

bert, mint felebarátot szeretnünk is kell, neki ha ránk szorul segítenünk, vele illedelmesen együtt élnünk kell. Vallás gyakorlatában sem gúnyolni, sem háborítani nem szabad őt. Szóval ő is Isten teremtménye — ennek tartuk mi is, azért minden oly bánásmód a mi a keresztény szeretettel ellenkezik — a zsidóval szemben is, keresztény embernél bűn. A kereszténységet mint ilyent nem is lehet vádolni arról, hogy ő valaha vétett volna a zsidóság ellen; sőt ellenkezőleg, a kereszténység megtette a magáét, midőn a zsidóságot „emancipálta”, az az mint embert, mint e hazá lakosát egyenjogúvá tette a többi országlakossal. Az emancipáció, azaz egyenjogúsítás tisztán a keresztény szeretet parancsa volt. Honnan van tehát az antisemitizmus? Ezt a zsidók maguk keltették ki, — ez a zsidó hálátlanságnak a következménye; ezt a zsidóság fujja keblében csiráztatta ki, midőn az emancipáció révén a kereszténységen felül kerekedni akar, midőn nem éri be az egyenjogúsítással, hanem mindenben ő akar uralkodni. Az antisemitizmus nem zsidógyűlölet, hanem a zsidók tulkapásai ellen való védekezés.

Nézzünk beljebb a dologba! A zsidóságot korántsem szabad úgy felfogni, hogy csak a most élő zsidóságot vegyük egyes egyedül szemügyre. Hogy az antisemitizmust jól megítélhessük, akkor szükségünk van reá, hogy a zsidó nép történetét legutóbb Ábrahámtól — vagy ha nem is olyan messziről — legalább Jézus Krisztus idejétől fogva vegyük szemügyre, Krisztus születésétől korunkig — és belátjuk, hogy valamint a fényt az árnyék, úgy a zsidóságot mindenkor követte az antisemitizmus, mert ő erre reá szolgált.

A ki a zsidókat nem amugy felületesen bírálja, hanem némileg a tanulmányozás után akar ítélni, annak kezébe kell venni a történelmet, és meg fogja és be fogja látni, hogy a zsidóság történetében van bizonyos súly, mely a zsidóságra nehezedik, van bizonyos erő, mely felette uralkodik, melynek a zsidó hódolni kénytelen, van bizonyos kötelek, a mely őt vezeti, de fogva is tartja, és őt mint a vakot járszalagon vezérli.

Azt az egész kereszténység elismeri, hogy a zsidóság „Isten népe” volt, a kit a jó Isten az ő szövetségben igazán szeretettel nevelt. — Nézzük csak az ősnemzeteket és hasonlítsuk össze a zsidókkal — és kénytelenek leszünk bevallani, hogy az Isten az egész világ népét, hogy úgy mondjam elhanyagolta — magára hagyta — és csak a zsidóságot dajkálta. A zsidóság a jó Istennek fogadott gyermeke volt, és hivatva volt első sorban arra, hogy a mennyország örököse legyen. Lám a többi magára hagyott nemzetek, bár az emberi ész, a művészetek, a tudományok magas fokára emelkedtek is, — az Isten ismerete, a hit és erkölcs tisztaságában soha sem tudtak odajutni, a hol a zsidóság volt. A pogányok maguk is elismerték, hogy a zsidóságot egy magasabb erő vezérli és védi, ezért rettegtek tőlök és félték a zsidók Istenétől, a ki népét sokszor csodásan védte, ótalma, — vezette!

Sajátságos és majd megfoghatatlan a zsidófaj bukása, — romlása. Az Üdvözítő három évi működésének eredménye a kereszt halála, és a zsidóság maga írja le jövőjét azon üvöltő átokban: „az ő vére rajtunk és fiainkon”. És ime alig 74 évre reá Jeruzsálem törmelék lesz — és a zsidóság megszűnt nemzet lenni!

Egy francia regényíró megírta a „bolygó zsidó” történetét. Midőn az édes Jézus a kereszt alatt kimerülve egy kapu küszöbén leülni akarna, annak a háznak a zsidó gazdája elűzte onnan őt. Erre az Üdvözítő büntetésekként azzal sújtotta, hogy ne tudjon meghalni, hanem a világ végéig sehol se legyen nyugta, bo-

lyongjon szana-szét, amíg az ítélet napja megjön. — Ez a története a bolygó zsidónak, de ebben az összes zsidóság jelképe látszik.

Elkezdve Jeruzsálem pusztulásától mostig, a zsidó nép — nem nemzet az többé, mióta hazája a nagyvilág — olyan, mint a viharkorbácsolta tenger, melynek hullámai hol magasra emelkednek, — hol ellapulnak. A szent város pusztulása után a zsidóság olyan lett, mint a felmetszett vánkoshéj, a melynek a pólyheit a szél száz irányba széthordta. Lám már két ezer éve lesz — és nincs erő, hatalom e földön arra, hogy a zsidóságot összehozza egy országba; — ő folyton hullámlázik. Őt egy láthatlan sors keze kergeti — a nép együttesen a leírt „bolygó zsidó!” És esodálatos, e nép nem akarja észrevenni magán az átkot. Ez is isteni végzet felette! A legkisebb nemzetek, ha rabigába jutottak — szabadulni ohajtottak, és összeszedközni vágytak, — csak a zsidó nem. E nép lemondott hazájáról, le nemzeti létéről, és kujtorog, — bujkál a nemzetek közt, és nem akarja észrevenni magán a „Káin” jegyet. Ott áll rombadölt palotájánál, és él a multnak, mely neki pusztá ábránd, kérődzik a morzsalek és hulladékon, de nem fog bele, hogy palotáját újra felemelje. — Azt mondják az utazók, hogy Jeruzsálemben minden péntek este egész csapat zsidó kivonul a régi zsidó templom helyére és ott sirnak, rinak a romok között. Többen Jeruzsálemben mennek meghalni — jeléül, hogy a szent város „Nemzeti nagy létük temetője!”

És ime! a sorsuk mi? A győztes rómaiak elvitték egy részét a zsidóságnak fogságba, Romába. És mit látunk? A palesztinai zsidók, csakhamar Romában is zsidók voltak, és az egyháztörténet-írók adatokkal bizonyítják azt, hogy a keresztények üldözésében Romában a zsidók segítettek. Csak hogy a rómaiak is korán felébredtek és a zsidókat kiüldözték. Ime az antisemitizmus tehát nem új találmány, hanem az egész közép koron végig húzódik. Spanyolországban a zsidók a mórokkal egyesültek és osztoztak Spanyolország megfosztásában, míg végre a spanyolok a zsidókat a mórokkal együtt kiverték.

Nálunk Magyarországon II. András király alatt még az országos adót is árendába birták, az aranybányákat is ők kezelték. De itt is lebuktak a magasból. Legutóbbi időben Oroszhoz és Románai lépett fel szigorúbb szabályokkal ellenök, de leginkább Bécs és vele Ausztria népei kellnek harcra.

Mint mondtam a zsidóságot nem szabad amugy csak hasból megítélni, mert nekik az Istentől egy kiszabott sorsuk van és akár mit tesznek a nemzetek a zsidók hasonlítanak az órához, a hol a mutató egész a delelő pontig, t. i. 12 óráig felér és aztán megy lefelé, míg végre újra fel ér, hogy újra lemenjen. — Valahol azt olvastam, hogy a zsidóság minden 200 évben egyszer felkerekedik a hatalomra, és ismét lebukik; ő „az örök bolygó zsidó”.

A zsidót csak a világtörténettel a kézben lehet megítélni! És akkor látni fogjuk, hogy a jelleme egy milligrammot sem vesztett súlyából. Balsorsban a nyomás alatt meglapul akár a macska. Ilyen volt e nép az ő szövetségben. Hogy jajgatott, óbégatott a pusztában midőn az Isten tizedelte, kérve Mózeset, hogy imádkozza ő el az Úr haragját. Babylonban kinjában mily bánatos költészetre adja magát. De amint Mózes kihuzta a lábát közülök, uccu neki, már járta a kallai kettőt meg a jerichói csárdást az arany borju körül! A rómaiak uralma alatt a palesztinai zsidóknak igen jó dolguk volt, mert a rómaiak csak az adót követelték, míg a többire nézve, különösen a vallásukban egy

csöppet sem háborították őket. És ime! nem férték meg a bőrükben. Folyton feltámadtak uraik ellen, akik végre reá unván a játékra, nyakukra küldték Titust és Vespásiánt, akik aztán alaposan elbántak Jeruzsálemmel, és azt örökre kivették a zsidóság kezéből.

De hagyjuk mindezt és csak egy gondolatnál maradjunk meg. — Igaz! a kereszténység üldözése 300 éven át tartott, de aztán megszűnt és a kereszténység elfoglalta az Istentől neki rendelt helyet! De nézzük csak! A zsidókat már az ő szövetségben folyton üldözték a szomszéd népek! Az új szövetségben pedig hasonlólag történik. Ki vagy mi az oka ennek? Nincs század, hogy különösen Európában a keresztény népek ne ütközzenek össze a zsidó néppel. Magyarázza meg valaki az okát, annak az ellenszenvnek, amely állandóan fenáll a zsidóság ellen a keresztény népeknél, amely oly sokszor már egész a vérfürdőig, egész a teljes kiirtásig, a száműzetés és az országból való kiűzésig, minden polgári és egyenjogúság elvesztéséig jutott. És ha külsőleg némi béke vagy megférése van is, vagy volt a népek között, — ha egyes (de kevés) zsidó némileg kiérdemelte a közbecsülést, a nép utóvégre mindég azt rimelte hozzá: „csak zsidó biz az.” A legbuzgóbb filosemitát (t. i. zsidóbarát) is csak az anyagi előnyök vonzzák a zsidósághoz; és ő is ott, ahol senki sem hallja elmondja, hogy: „adta zsidája, csak bizony zsidó.”

A zsidón átok van! A komolyabb és ma már tanultabb zsidók, ha saját népük bel- és kültörténetét tanulmányoznák, okvetlen más gondolkozásra jutnának, és be kellene látniok, hogy a zsidó valósággal, — hogy ugy mondjam — bizonyos boszorkány nyomás alatt van. A sok faji tulajdonból csak egyet rántsunk elő!

Minden ember szereti a pénzt, a keresztény is, sőt vannak a keresztények között uzsorások, fősvények és annyira pénzvágók, hogy néha inkább a becsület ellen is vétének, csak pénzt szerezhessenek. De ezek száma viszonyítva a nagy kereszténység számához, elenyésző csekély. De nézzük a zsidóságot: van-e, volt-e valaha zsidó, aki az életben mást szeretett volna és ne egyedül a pénzt? Az élet különféle hivatásait, állásait a keresztények töltik be, és sok oly pályán látunk keresztényt, amely nem sok pénzt ad, és sok oly keresztény van, aki sok pénzért sem válna meg egyik-másik pályától, mert benne nagyobb a hivatás, mint a pénzvágó. — De nézzük a zsidót és látni fogjuk, hogy ő minden életpályát csak annyira becsül, amennyit pénzértékben ér.

Itt meg kell jegyezmem azt a tünetet, ami figyelemre méltó. A zsidó mért nem szeret katonáskodni? Muszájból megteszi, de amint szabadulhat, fut előle; miért van az? A katonai pálya az egyedüli, ahol pénzt szerezni ugyan nem lehet. A zsidó nem csak a puska-portól és a háborútól fél, de azért is kerüli, mert ott ezreket sohasem gyűjthet.

A pénz a zsidó átka! Ő neki se éjjele se nappala, se gondolatja, se szava más mint a pénz. Ezért küzd, szenved, koplal, fárad, hazudik, csal csak hogy pénze legyen. És ha gazdag lett már, meg áll-e benne ez a vágy? Soha sem; őt hajtja ez a láthatatlan szellem egész haláláig. De mit látunk itt.

Ugyan nézzük csak meg, hogy meddig tart a nagy zsidó vagyon? Akár a szappanhab, elpattan! Most van nálunk néhány milliomos zsidó, igaz, de én a fejemet teszem reá, hogy 20—30 év múlva a mostani milliós zsidók ivadéka, csak újra a füttyülönél fogja kezdeni a vagyonszerzést, amint a most élő milliós dédapja vagy

őregapja tette. A zsidónak a végzete, átka, hogy szeressen pénzt, de ne vehesse hasznát.

Erre valaki azt mondhatná: „Ni hány pénzparló gavallért játszó zsidó úr van most, aki a pénzének hasznát veszi!? Nem oda Buda! Ez éppen mellettem szól! A mózsi-gavallérok elpusztítják csakhamar a füttyülön szerző apjuk vagyonát, és gyermekeik újra kezdik a szerzést. És aztán ki látott már zsidóban „nemes-gavallérságot?” Senki. Ma ellumpol egy ezrest, holnap meg már levon itt-ott egy-egy krajcárt!

Az ő életcélja nem az élet nemesebb része, nem a szellem nagysága, nem hir, dicsőség; — ez mind elmulhat és jöhet e helyett ha gyalázat is, csak pénz legyen. Pedig a pénzátok rajta. Egy szent életű embernek az Isten megengedte, hogy egy pillanatra betekintessen a pokolba is. Ő ott a többi között látott egy zsidó házaspárt is, a kinek az volt a büntetése, hogy folyton pénzt kellett nekik olvasni. — Igen, a pénz átka a zsidónak, mert ha kinnal szerezte, használni nem meri s nem tudja; átadja gyermekeinek, a kik ismét hozzákapariának valamit, úgy mint a mostani új földesurak fiai, apáik keserves keresményét ellumpolják.

Sokat lehetne erről írni — de én bevonom már lassan a vitorláimat, és értekezésemet.

Manap sokan azt mondják, hogy ha így tart, a zsidóság elnyeli a kereszténységet. Ha rajta állana meg is tenné! De nem teheti mert felette egy más erősebb kéz működik, a mely a zsidónak megengedi, hogy bizonyos fokig kapaszkodhassék; és ő tör fel! ujjong örömeiben, hogy már magasan van! Egyszerre kezdi érezni a kezét, a mely huzza visszafelé. — A zsidóság egész története nem áll másból, mint a régi események ismétléséből. Régi nóta! új időben.

A zsidóság hatalmi vége közel van. Ők akkor állanak legközelebb a bukáshoz, mikor a hatalom tetőpontján állanak, mint most! De e fölbomlás jelei már nagyon is látszanak.

Eddig a zsidóság vallás dolgában igazán bámulatosan buzgó volt. Erősen tartotta a hitét és ebben volt az ő ereje. Manap vallásilag is fölbomlott már. Budapesten ötféle zsidó templom van. Vakbuzgó — buzgó — ujjajta és semmi vallásu zsidó van most, illetőleg jó nagy részének már semmi vallása, hite sincs, csak a neve és természeté zsidó.

És épen ez a bukásának a főszöke; mert míg a zsidóság szigorúan vallásos volt, nem mert azon gazságokra vetemedni, a mire ma vetemedik, midőn már hite sincs Istenben. Minden visszaélés, gonoszság, tulkapás szóval a bűnök főösszege az ugynevezett neolog (új fajta) zsidóktól kerül ki. A neolog zsidó megeszti a kereszténynyel a sertés húst — de a keresztény is. És a legnagyobb gazságokat mind a sonka evő zsidók teszik — az az olyanok, a kik a zsidó vallással nem törődnek.

Aztán azt mondják, hogy a zsidó szapora nép, elözönlí a világot! Ne féljünk tőle, ez csak látszat. Merem állítani, hogy az Isten a zsidók szaporodását, csak bizonyos pontig tűri, azon túl nem. Az csak látszat, hogy szaporodnának, amennyiben helyről-helyre dőlnek tömegesen (manap ide hozzánk dőltek) és ott születik a sok zsidó gyerek. Hisz ha a zsidóság olyan határtalanul szapora volna, már nem is volna más ember a világon. És ime az egész világon csak egy pár millió van belőle; századok óta így áll ez!

De sőt inkább fogynak ők is! A mostani nemzedékből 100 éves aligha fog sok kiválni; mert a mostani gazdagabb fiatal zsidóságot a lumpolás nagyon kezdi satnyítani és pusztítani. A mostani korán élt zsidó uracsok korántsem oly szívósak, mint az ő sovány vő-

röshagyma és libahuson élt őseik. De még egy jelenség is kezd mutatkozni, és pedig a mostani elurasodott zsidó asszonyok se örülnek oly nagyon, mint valaha a sok gyerekek; már nem bánják ha kevesebb is jut ki belőle. Jajgatunk és méltán a felett, hogy a zsidóság oly magas hatalmi polcra jutott. Igaz! ott fenn vannak; ez jele, hogy feljebb már nem juthatnak. A mostani elkapotottságuk biztos jele a bekövetkező bukásuknak, mert már annyira kihívólag viselkednek a kereszténység iránt, már nyíltan támadják a keresztények vallását, hogy a hurnak szakadni kell. Az Isten ezen népet mindig úgy fölemelte meg lecsapta. A komolyabban gondolkodó zsidóságnak ezen történeti adatot meg kellene szívelelniök; akkor belátnák, hogy őseik azon átka, amit egykor oly bömbölő dühhel fejökre kihívtak, mondván: „az ő vére rajtunk és fiainkon“ még most sem halt el és ezen átok súlya alatt a mostani zsidóság is nem sokára újra a világ utolsó népe lesz, mint mindig is volt!

A fővédelem a zsidóság ellen, a keresztények szoros összetartásában, és azon bizalomban van, hogy e nép a sorsát ki nem kerülheti és neki buknia kell. Ez antiszemitizmus nélkül is be fog következni; nem vettek neki 4—5 évet sem.

Adja az Isten!

Zongori.

A filloxerás szőlők felújítása.

A képviselőház pénzügyi bizottsága Kráilitz Béla helyettes elnöklése alatt szombati ülésében tárgyalás alá vette a filloxera által elpusztított szőlők felújításának előmozdítására vonatkozó törvényjavaslatot.

Szilj Pongrác, a földmívelésügyi bizottság előadója, elfogadásra ajánlotta a módosításokat, melyeket a bizottság a törvényjavaslat egyes szakaszain tett. Gajári Ödön előadó tüzetesen ismertette s általánosságban elfogadásra ajánlotta a törvényjavaslatot.

Helfi helyesnek tartja magát a tervet, csakis a kölcsönök visszafizetésének biztosítékai iránt óhajt fölvilágosítást.

Wekerle Sándor örömmel üdvözlöli a törvényjavaslatot s helyesli a megoldásnak nemcsak irányát, de módozatait is, kérdésesnek tartja azonban, vajjon az amerikai alanyok oltása mellett biztosan föl lehet-e mindenütt szőlőinket újítani. Kéri a földmívelési minisztert, hogy ott, hol a felújítás e módja alkalmazásba vétetik, előbb minden kétséget kizárólag győződjék meg arról, vajjon célhoz vezet-e?

Darányi miniszter beható fölvilágosításokat nyújt úgy a nyújtandó kölcsönök visszafizetésének biztosítására célba vett rendszabályokról, mint azon módozatokról, melyekkel a fölújítás keresztül fog vitetni, kijelentvén, hogy a végrehajtási utasítás kiadása előtt az ország különböző vidékeiről még szakértőket fog meghallgatni.

A bizottság ezek után általánosságban elfogadja a törvényjavaslatot s a részletes tárgyalás alapjául a javaslatnak a földmívelési bizottság által módosított szövegét veszi.

Az 1. §. azon pontjából, mely szerint a földmívelési miniszter utasítatik, hogy „a székes főváros határában vagy közelében, a szőlőmívelés céljaira szolgáló központi kísérleti állomás szervezése mellett kísérleti telepet, esetleg a szükséghez képest a fontosabb hegydékvieknek ily föltelepeket is létesítsen és rendezzen

be.“ — Festetics Andor gróf indítványára az „esetleg“ szó töröltetett.

A 3. §. azon pontja, mely szerint a „költségvetés előterjesztése alkalmával a földmívelési miniszter köteles a törvényhozásnak az előző évi kezelésről jelentést tenni“, Wekerle Sándor indítványára ekként módosított: „A költségvetés előterjesztése alkalmával köteles a földmívelési miniszter a törvényhozásnak az előző évi kezeléséről tett intézkedéseiről, azok eljárásáról részletesen indokolt szakzszerű jelentést tenni.“

Az 5. §. azon rendelkezéséből, mely szerint, ahol a phylloxera által pusztított szőlőterületnek „oly talaja van, amely a fölújításra nem alkalmas, annak jelenlegi birtokosa azt a jelen törvény engedte előnyökben való részesülése céljából ugyanazon község vagy hegyközség határában levő oly más területével helyettesítheti, amely új hegyi szőlő létesítésére alkalmas“. — Wekerle Sándor indítványára töröltettek az „ugyanazon község vagy hegyközség határában levő“ szavak. — Ugyan-e §-ba Darányi miniszter indítványára fölvetetett az a rendelkezés, hogy a törvény kedvezményeiben részesíthetők azok a hegyi szőlők is, melyek fölújítása már megkezdett, de még nem fejeztetett be,

A 75. §. azon pontja, mely szerint kölcsönök adhatók „az elpusztult szőlők felújítására a kereskedelmi törvény értelmében alakult szövetkezeteknek“, Darányi miniszter indítványára a következőkkel toldatott meg: „amelyek alapszabályaikba a jelen törvény rendelkezéseinek és céljának megfelelő kikötéseket és határozmányokat vesznek fel.“

A 10. §. azon rendelkezése, mely szerint a művelési tervet a földmívelési miniszter a kölcsöntartó pénzintézettel együtt állapítja meg, megtoldatott a következő szavakkal: „esetleg az illető vidékről meghívandó bizalmi férfiak meghallgatásával“.

A 11. §. első bekezdése, mely az esetről rendelkezik, ha a kölcsönvevő a művelési terv szerint végzendő munkákat alapos ok nélkül elmulasztja, vagy nyilvánvalóan hanyagul vagy célszerűtlenül teljesíti, akként módosított, hogy „ha az előző szakasz értelmében alakítandó bizottság azt állapítja meg, hogy a kölcsönvevő a művelési terv szerint végzendő munkákat alapos ok nélkül elmulasztja stb.“

A 13. §-ba fölvetetett az a rendelkezés, mely szerint a pénzügyminiszter fölhatalmaztatik a hátralékok behajtása körüli eljárásnak akként való szabályozására, hogy a tömeges kényszer-eladások lehetőleg mellőztesenek.

A törvényjavaslat további szakaszai érdemleges módosítás nélkül elfogadtatván, az ülés véget ért.

Berlini bírák a rituális gyilkosságról.

Nem új a vád, hogy a zsidóságnak vallási indokból keresztény vére van szüksége s e célból egyes vakbuzgó zsidók, ha csak tehetik keresztényeket, különösen gyermekeket lemészárolnak s vérüket vallásos szertartásoknál, főképp a husvétii laska-sütésnél felhasználják.

Ez a vád évszázados. Élénkebben azonban soha se foglalkoztatá a közvéleményt, mint a tiszta-eszlári per alkalmával, amidőn a törvény elé állított zsidó saktereket arról vádolták, hogy az eltűnt Sólomossy Eszter nevű 15 éves parasztleánykát meggyilkolták, hogy keresztény vért szerezhessenek. A gyilkossággal vádolt Scharf

József zsidó sakternek fia, Mórié volt a főtanu, ki azt állítá, hogy kulcslyukon keresztül látta, mikor az ő apja több zsidóval Solymossy Esztert lefogta és nyakát elmetszette.

Mult év szeptember hó elején Garam-Kis-Sallón történt hasonló gyanus eset. Kovács János hatodfél éves Juliska leányát Sternfeld nevű zsidó koresmároshoz pálinkáért küldte, ki azóta nem tért vissza. Később megtalálták a mezőn halva. Testén több hosszú metszés volt, aminők sakter késektől származhatnak. Ebből az egész környéken az a hír terjedt el, hogy a leányt vallási célból zsidók gyilkolták meg s a gyilkossággal a zsidó koresmárost gyanúsították. A szállingó hirt az odaváló káplán megírta a „Magyar Állam”-nak. E miatt a zsidó koresmáros pört indított a káplán ellen rágalmazás címén. A pört még nem tárgyalták. De ebből ez e-ettől a mult napokban egy más pört tárgyaltak, meg pedig nem is itthon, hanem Berlinben, Németország fővárosában.

Ugyanis Sedlatsek berlini szerkesztő lapjában foglalkozott a garam-kis sallói rejtélyes ügygyel és a zsidókat gyilkossággal vádolta.

Többek közt így emlékezett meg ez ügyről:

„Garam-Kis-Sallón, Magyarországon a zsidók vérért vették egy keresztény gyermeknek. Ilyen gazságokra a zsidóknak minden évben szükségük van, hogy a zsidó istennek tetsző módon tarthassák meg nagy ünnepüket. Egy ártatlan keresztény gyermek megszáritott vérért porrá török, a rituális gyilkosság elkövetői pedig kis labdacsokat készítenek belőle. S e pilulákat aztán a rabbik részint husvéti borban oldják föl, részint pedig a husvéti kenyérbe vegyítik, hogy az egész község élvezhesen belőle.

E cikk miatt Sedlatseket az államügyész pörbe fogta. Jóllehet a dolgokat, részletes adatokkal igazolva, Hans Deckert már 1891-ben könyvalakban megírta, a berlini ügyészség az Alliance izraelite universelle befolyása alatt mégis megindította az eljárást Sedlatsek ellen „zsidó vallás gyalázása” miatt. Az államügyész a tárgyaláson egyebek közt azt fejtegette, hogy a zsidók istene ugyanaz az istenfogalom, mint a keresztény egyházé az ő- testamentumban, s tagadásba vette a vérvétel vádját. Ezzel szemben Sedlatsek a xanteni, damaszki és trienti pörök aktáira hivatkozva bizonyította, hogy fordultak elő rituális gyilkosságok.

A törvényszék, mely független gondolkodású férfiakból állott, *fölmertette a vádlottat*, kimondván, hogy „nyilatkozatai nem meggyalázók és neki el lehet nézni, hogy hisz a rituális gyilkosságokban, mert a tudósok még nem egyeztek meg abban, vajjon a zsidók tényleg nem használnak-e keresztény vért?”

Ezen ítélet után kíváncsian várjuk a garam-kis-sallói sajtópör tárgyalását.

József Ágost főherc. és neje Afrikában.

Néhány lap annak idején közölte a hirt, hogy József Ágost főherceg és neje ez év elején Afrikába utaznak. S körülbelül ennyi is az egész, ami ez utazásra vonatkozólag mindeddig megjelent.

József főhercegnek idősebbik és immár egyetlen fia gyönyörű nejével: Augusztia főhercegnővel január nyolcadikán indult el Fiuméből második afrikai útjára. Az első afrikai ut a fiatal főhercegi párnak nászutja volt. 1893. november 15-én Münchenben megtartott esküvőjük után telve igaz szerelemmel, indultak ők ket-

ten messze idegenbe. Mert egybekelésök a legtisztább szerelmi házasság volt. József Ágost főherceg még alig mult husz éves, midőn szerelemre lobbant királyunk egyik legkedvesebb unokája iránt s ez időben egyik legkedvesebb bizalmas emberével valóban költői szép sorokban tudatja, hogy végre föllelte boldogságát. S a mi nagy királyunk ösmert jóságával beleegyezett e házasságba.

Lehettek-e mások, mint igen-igen boldogok nászutjuk alatt?! Azok is voltak, bár utjokon sokat kellett fáradozniok, sőt nélkülözniök is.

„Edfuból a Charge oázisig 10 napig lovagoltunk tevéken — írta volt József Ágost főherceg, — anélkül, hogy egy fűszálat láttunk volna. A nap melege leirhatatlan. Lovaglás alatt úgy folyt rólam az izzadság, mintha egy vizes szivacsot csavarnának ki. Az ivóvizünk, mely egy disznóbőr-tömlőben volt, másodnap már 30+ volt, úgy, hogy csak nagy szomjúságunk adott erőt arra, hogy lenyeljük.”

Elfogy minden eledelök.

„Végre egy tevét öltünk meg — írja a főherceg — és azt ettük meg, egész nyersen. Főlséges volt; de otthon a világért se tudnék belőle enni.”

Elmennek a szent földre és Jeruzsálemben a szent sírnál többször hosszan imádkoznak, azon a kövön térdelve, melyet a hagyomány szerint, „az angyal elgördített.

A főhercegi pár második afrikai útjára vonatkozólag adatokért József főherceghez fordultam, s a mi fenséges urunk Fiuméből a következőkben kegyeskedett válaszolni.

„Hireket másokat nem kaptam fiamtól, — írja hozzá a főherceg, — mint a tullanapon levőket, melyeket egy kairói levélből szedtem ki.”

„Nejével együtt január 8-án reggel indult Fiuméből vasuton Triesztbe és onnan a „Cleopatra” Lloyd-gőzösön azt nap este Alexandriába. Miközben nagy bóravihar kísérte Riminiig, s onnan még nagyobb sirocco, úgy, hogy a hajó Canada mögé huzódott és ott időzött egy napig.”

„Nem tudom, hogy mikor indultak Alexandriából Cairóba és onnan vitorlás hajón a Niluson föl . . .”

„Visszajövetelök ideje bizonytalan.”

S hol van a fiatal főhercegi pár gyermeke, a pincy „Józsi”, aki csak most március huszonnyolcadikán lesz egy esztendő? . . .

„Fiát, — írja József főherceg, a kis unokámat nálunk hagyta Fiumében, utazása alatt.”

Thewreuk István.

TÁRCA

Millennáris boldog aranykorszak!

Millennáris boldog aranykorszak,

Aldozatul én neked mit hozzak?

Vöröshagymát hadd vigyenek mások,

A méhedből pattant új mágnások!

Meggondoltam; van pár gyufaszálam,
Koszorudba tehát én ezt szánom;
Mert utóbb majd még ebből sem kötnek,
Ha fogytán lesz; de most van négy-öt még.

Fejlődik a nemzetgazdaságtan,
Amit én már rég a földhöz vágtam;
Aranybányát turnak bár fenéki,
A pecsenye még sem elég néki.

Valutáznak a nagy göliátok,
A nép ajkán sistereg az átok;
Lesz ézentul még egy újabb költség,
Danaidák hordaját hogy töltsék.

Sörön, boron és más Isten-adtán
Ott pocsékol rég a pincepatkány;
De a mit még gondolni is szégyen,
Nem sokára ott lesz más egyében.

Ha gyufára szinte adót vetnek,
Mely most örvend krajcáros keletnek:
Ugyan lesz-e még egyéb is hátra,
Mint a kóbor cigányoknak sátra?

Mert a bőrzét tán csak meghimélik,
Nem nyulnak az erszénybe ily mélyig;
Pedig jó ám szinte a „görénybőr“.
Ha nem is él virtusból, erényből.

Sőt van ennél illatosabb „termék“,
Bárcsak a port ezen is elvernék,
Hogy Wekerle azt is szagolhassa,
Milyen a nép utolsó garasa!

Cybebe.

A vasparipa.

— Rajz. —

Irta: **Maróthi János**

Jó nagybátyám levél útján fölkeresett engem, hogy látogassam meg falusi magányában. Nem sokáig gondolkodtam, hanem összecsomagoltam a legszükségesebb holmikat és vasútra ültem.

Mikor megérkeztem, nagybátyám háza előtt üldögélt és gondtalanul pipázgatott. Jövevelemnek szerfölött megörült: alig tudtam kibontakozni ölelő karjai közül.

Felkértem, bocsátana egy embert rendelkezésemre, kivel haza szállíthassam az állomáson maradt cók-mókomat. Márton béres mindjárt fölajánlotta szolgálatát.

— No Marci, mondom, kevés cipelni valód lesz. De vasparipámat is magammal hoztam, arra úgy vigyázz, mint szemed fényére. Érted?

— Már hogy ne érteném? felelt Marci. Csak azt nem tudom, instállok, mi a csuda lehet a vasparipa?

— Kerékpár az, Marci. Kerékpár; érted?

— Persze, hogy értem. Csak nem vagyok tisztába veled, milyen az a „kerékpár.“

Nem tudtam magamat tartóztatni: felnevettem.

— Hát ide hallgass, szóltam újból. Két összekötött vaskerek fölött nyeretet találsz, arra ráülsz, lábaddal pedig hajtod a kereket és úgy mész előre, mint a szélvész.

— Már mint én?! felelt ijedezve Marci. Azt uram nem teszem. Nem visz rá a lelkem.

— Hát csak eredj, hozd haza szépen, majd magam fogom megülni.

Marci még bámult egyet, azután úgy tett, mintha szólni akarna, de csak fejét csóválta és odébb állott, hogy kötelességét teljesítse.

Nem telt bele félóra, az én hűséges Marcim megérkezett. Látni kellett volna, mily hamarosan rakta le válláról a kérdéses vasparipát, aztán szinte megkönnyebült és feléje se nézett többé. Úgy látszik, ez az ördögös masina kissé megzavarta fejét.

Azon melegében egy kis próba kerékpározást rendeztem a széles udvaron.

Marci bámult, hüledezett, titokban tán keresztet is vetett, míg nagybácsim mulatságosnak találta a helyzetet és hasát fogta nevéteben.

— Jól érted dolgodat öcsém, szólt az öreg. Te meg Marci ne csudálkozz, nem boszorkányság az.

Kiizzadtam egy kevéssé a vasparipa fölött, azután ráparancsoltam Marcira, hogy vigye biztos helyre ezt a félelmetes masinát.

Mi még egy ideig beszélgettünk a csillagos éjszakában a verandán. Felhőrpintettünk egy-két pohár savanyúvizes bort, azután nyugodni tértünk.

Másnap reggel nagybácsimnak dolga akadt valahol a szomszédságban, engem addig az istállóba küldött, hogy vegyem szemügyre az ő ritkaság lovait, melyeket már sokan megbámultak az egész vármegyéből.

Hát mi tagadás, bizony szép lovak voltak azok. Hanem...

Itt engedje meg a kegyes olvasó, hogy egy rövidke szünetet tartsak s evvel a szüneteléssel kifejezhessem azt a csodálkozást, mely bennem keletkezett, mikor az istállóba léptem.

Ott állt a — vasparipa.

Fogantyúja egy szakadozó kötél segítségével a jászolhoz volt erősítve és a felső részén alkalmazott csöngettyű meg volt görbitve és lefityegett, mintha eledel után kívánckozna.

No szépen vagyunk!

Az én vasparipán eleven lovak társaságában ott szégyenkezik egy köteg széna előtt, még pedig jól megkötözve, hogy valamiképpen odébb ne állhasson. Ami különben is érthető volna, hiszen idegennek érzé magát e helyen.

Valahonnan előkerült Marci.

— Mit csináltál fiam? Kérdem tőle mosolyogva és a kerékpárra mutattam, hogy adja magyarázatát e különös helyzetnek.

— Mit-e? Istállóba tettem; hiszen paripa, ha vasból van is!

Még ezt a megjegyzést is hozzáfűzte szavaihoz: — De úgy látszik jóllakott, nem nyúlt az éjszaka folyamán eddelhez.

A bosszankodást abba kellett hagynom s helyette jót nevettem. Mit is csinálhattam volna egyebet?

Mikor pedig a tapasztaltakat elmeséltem nagybátyámnak, a jóságos öreg úr oly hangos hahotába tört ki, hogy attól féltem, megárt neki.

— Ne csodáld öcsém! Szólt nekem, mikor már lecsillapodott és kitörülte szemeiből a nevetéssel előcsalt könnyeket. — Ismeretlen jóság a mi tájunkon a kerékpár, meg aztán Marci ügyis gyöngye eszü legény, kinek nem fér a fejébe holmi ügyes találmány.

Ezzel napirendre térünk Marci esete fölött.

Délután — vasárnap volt — az egész faluban elterjedt a hír, hogy egy pesti ifiúr valami csudálatos szerszámot hozott magával, mit úgy hínak, hogy vasparipa, pedig nem is kell neki takarmány.

A kíváncsiságnak, kisebb-nagyobb mértékben, minden földi halandó bensejében gyökere van s így csoda-e? hogy a déli ebed végeztével számosan összegyülekeztek nagybátyám háza előtt s lestek engem, vagyis inkább vasparipámat.

Nagybácsim unszolt, hogy így meg úgy, elégtsem ki a falubeliek kíváncsiságát és üljek föl a kerékpárra. Fölültem és lassu hajtással megindítottam gépemet.

Az első forduló körül kerülésénél a csodálkozás halk moraja hangzott fel a nézők táborában, mely azon arányban fokozódott, a mily arányban száguldó utamat gyorsítottam. Már-már meguntam az egy helyben való kerengést pedig nagybácsim ugyancsak helyeslőleg intett felém zsebkendőjével, melylyel izzadó, nagy homlokát olykor végig törülte, valamint a bámészkodók is megeresztektek itt-ott egy-egy tetszésnyilatkozatot, mikor váratlanul kitértem közülök s erőmhöz képest villámgyorsasággal hajtottam ki a szabadba.

Kétpere lefolyása alatt eltűntem a szemhatárból és vigan karikáztam a napsütötte, virágos réten.

Olvasóim tudják, hogy mily gyorsaság rejlik a kis gépezetben. Bizony, a legrövidebb idő alatt kinn voltam a földeken, sőt azt a virtust is megeselekedtem, hogy repülő utamban letépegettem egy-egy nehéz fejű buzakalászt, mely az utszélre kihajlott. Magamnak is nagy mulatságomra szolgált ez a kis testedzés, de csakhamar fordítottam egyet a kormányon és visszahajtottam kiinduló pontomhoz.

Nagybátyám vállamra vert, megdicsért, azután beinvitált egy kis uzsonára.

A néző közönség pedig, miután meglátták, amit meglátni akartak, lassan eloszladozott.

Beszélgetéssel, tréfálkozással elmúlt a vasárnap.

Másnap azonban, kora reggel, nagy meglepedés várt reám: a vasparipa nyomtalanul eltűnt.

Kerestem, kutattam, kerestük, kutattuk, de mintha a föld nyelte volna el, nem tudtunk többé reá akadni.

Bosszankodtam, mert a gép megért testvérek között kétszáz forintot, de mi haszna, azalatt a hat nap alatt, mely időt még azon tul nagybácsim házában töltöttem, nem jött elő, bár a legtüzesebb vizsgálat alá vettük a falut.

Volt, nincs; vége van!

Belé kellett nyugodnom szomorú veszteségembe és, miután letelt szabadság-időm, rövid bucsuzás után

elhagytam a nagybácsi vendégszerető házat és vissza utaztam Budapestre.

Idefenn, egy darab ideig még megéreztem kedves vasparipám hiányát, de idővel felejteni kezdém. Csak olykor fáj a szívem, ha mellettem, utcai sétám alkalmával, elsurrant egy kerékpáros.

Egyszer aztan levelet kaptam nagybátyámtól, melyben megvolt fejtve a vasparipa titokzatos eltűnése. Egy babonás falubeli gazda lopta el, mert attól tartott, hogy ez az „ördög által hajtott gépezet“ még tán jégesőt hoz a buja szátóföldekre, ha én még továbbra is körül száguldozom a földjét. De már megbánta okatlan tettét és bocsánatot kér tőlem.

Postafordultával visszakaptam elveszett kincsemet.

Az özvegy trónörökösné és a magyar cigányok. Az Abbaziából visszatért Rác Paliék bandája érdekes dolgokat beszélt el, hogy mennyire lelkesedik Stefánia trónörökösné a magyar zenéért. Ugyanis az abbaziai fürdőben telelő nagyszámú főrangúak élén báró Bornemissza Gáborral a farsang utolsó napjaira Rác Pali zenekarát vitették le. Az első este a fürdő hangversenytermében játszottak Rác Paliék, második este pedig Stefánia trónörökösné azon kitüntetésben részesítette a cigányokat, hogy saját lakosztályában adott estélyen Rác Paliék muzsikáltak, a hol jelen voltak a trónörökösné nővére, Koburg Lujza főhercegnő leányával, Dórával továbbá Széchenyi Melánia, Chotek Szidónia és Goudenbove Erzsébet grófnők. Az estély 11 óráig tartott.

A trónörökös állapota. Ferenc Ferdinánd főherceg állapota — mint Kairóból jelentik — annyira javult, hogy a főherceg haza akar utazni. Károly Lajos főherceg és Mária Terézia főhercegnő, Ferdinánd Károly főherceg és Mária Annunziata és Erzsébet főhercegnők Assuanból szombaton odaérkeztek s odaérkezett vasárnap Ferenc Ferdinánd főherceg is. Kairóból a főhercegi család Alexandriába megy, honnét Károly Lajos főherceg Palesztinát utazza be.

Közgyűlés. A budapesti kath. kör 1896. évi március hó 3-án tartja VII. rendes közgyűlését a kör korona-herceg-utcai dísztermében.

A nép és a polgári párosodás. Az alább közölt tudósítás újabb bizonyítékát adja annak a szomorú, de előre látható ténynek, hogy a mi népünk semmi tiszteletet nem érez az új törvények iránt. Egy köveskáli hajadon, meg annak vőlegénye megjelentek az anyakönyvvezető hivatalában, kihirdetés végett. De mikor a kitűzött nap elérkezett, nem volt menyasszony. Érte mentek tehát, ki épen mosogatással volt elfoglalva és figyelmeztették, hogy készüljön a polgári kötésre. A menyasszony erre bekötötte fejét és azon mód ment a farmatringos elé, a hogyan a mosóteknőtől távozott. A farmatringos ezért a viselkedésért rátámadt, mire a leány következőképen válaszolt: „Majd ha az Isten házába megyek esküdni, akkor felöltözöm ünnepélyesen és koszorúsán, de ide nem, mert ezt csak annyiba veszem, mintha gazdám elküldene egy liter borért.“

Leégett templom. Sadagorában — mint Czernovitzból távírozzák — leégett a 120 éves görög katolikus templom. A kár jelentékeny.

Szerencsétlenség a tengeren. Odesszából jelentik, hogy február 19-ikén óriási szerencsétlenség történt a Fekete tengeren. Nagy vihar korbácsolta fel a tenger hullámaival és három orosz, négy idegen, továbbá tizen-nyolc vitorlás hajó törést szenvedett. A szerencsétlenség mintegy száz emberéletet oltott ki. A katasztrófa közelebbi adatai még hiányzanak.

Csodálatos betegség. Ritka műtetet végeztek a prágai cseh kórodán. Egy 19 éves realiskolai tanulót operáltak, aki gyermekkorra óta a gerincoszloptól a hasig terjedő daganatokban szenvedett. A fiatal ember felvágott hasából egy zsiradékkal és hájjal benőtt testet vettek ki, amelyről kitént, hogy egy fejletlen és fejletlen gyermektest, amelynek végtagjai azonban eléggé ki voltak fejlődve. Nyilván ikergyermek, volt amely a másik gyermekbe belenőtt.

Gyermekgyilkosság. Pár nappal ezelőtt egy újszülött holttestét fogták ki a tordai Vargapatakból. A rendőrség már kiderítette, hogy az újszülöttet egy előkelő család sarja pusztította el az édesanyja közreműködésével a szegénytől való félelmében. Előbb az ajtóküszöb alá ásták el az újszülöttet, aztán kivették onnan és a patakba dobták. A küszöb körül eltagadhatatlan nyomok maradtak, amelyek a hatóságot a büntényre rávezettek. A rendőrség, Juda Zsuzsikát, a gyermek szivtelen édesanyját, anyjával együtt letartóztatta s átadta a büntető igazságszolgáltatásnak. Most mindkét asszony fogságban ül. Az eset városszerte nagy föltűnést kelt.

Elégett leány. Brassóból írják, hogy ott Sáron Mari izsonyu halállal pusztult el. Tüzet rakott s a fa nem akart meggyulladni, csak lomhán pislákol a lángja. A leány a bádóg köolajos kannából meglocsolta a tüzet, a felcsapó lángtól felrobbant a két literes kanna s a leány kezeiről elszakítva az ujjakat, lángba borította. Rémületében az ablakon át az utcára menekült, hol a járókelők eloltották égő ruháját, de későn. A szegény leány belehalt izsonyu seibe.

Csaló gépügynökök. Harmadéve nyáron történt, hogy Beck Géza és Kohn Lipót zsidó gépügynökök utba ejtették Jászfalut s betértek valami „üzletre” Balázs Ádám földmives házába. A szegény falusinak eszeágában sem volt gépet vásárolni, de egy tizedes mérleg erejéig engedte magát rábeszélni s az árát váltóval fizette, melyre a leánya írta az ő és a felesége nevét. Különös módon, alig pár nap múlva, Dröchsler Károly gépgyáros a megrendelt mérlegen kívül egy hatalmas cséplőgéppel is kedveskedett Balázsnak, aki sejtve a turpisságot, Mikó István társaságában Budapestnek indult s fölkereste a gyárost. Itt Schönfeld Dezső üzletvezető fogadta, aki ismét a gép megtartására is rávette s ennek ára fejében váltót íratott vele alá oly módon, hogy a neve aláírásánál ő vezette a Balázs kezét. — Rövid idő múlva Balázs Ádámot bepörölték, 300 forintra s mert ekkor megesküdött, hogy ő nem írta alá a váltókat, az egész kompániával együtt ő is a vádlottak padjára került, Beck és Kohn mellett Schönfeld még azért is, mert valamiképp a Budapesten nem is járt Balázsne neve szintén rákerült a második váltóra. A budapesti törvényszék e hó 24-én tartott e bűnpörben végtárgyalást és Beck Géza, Kohn Lipót zsidókat *főmentette*, ellenben Balázs Ádámot gondatlanság által elkövetett hamis eskü miatt egy napi fogházra ítélte.

Pörül járt tolvaj. A napokban a resicai postalegény a vasutról a postaszakot, tele levelekkel, újságokkal, s más postai anyaggal, behozva, a postaépület kapuja be volt zárva, s így be nem vihette. A szolgál még nem volt ott; a legény tehát átment a szomszéd házban lakó szolgát felkölteni. Minthogy a zsák nehéz

volt, nem akarta azt is magával emelni, tehát ott hagyta a postaépület kapujában, kívül az egyik sarokban. Nem telt bele öt perc, amíg visszaentek s a zsák akkor már nem volt ott. Eddig ismeretlen tettesek — értékes dolgokat gondolván benne — elvitték. Azonnal mozgósították az összes csendőröket és rendőröket, a kik a legszorgosabb kutatás dacára sem találták meg a tetteseket. Másnap reggel egy szénégető oláh ment a postahivatalba s jelentette, hogy a Kereszthegyen egy zsákban leveleket, újságokat találtak. Szabó Géza segédtséget azonnal a helyszínre ment a zsákban felismerte az ellopott postaszakot. Nem hiányzott belőle semmi sem. A tolvaj, a zsák felbontása után látva, hogy abban pénzes levél nincsen, a következő éjjel felvitte a zsákot a Kereszthegyre s ott hagyta. A tettes kézrekerítése iránt a nyomozás folyik.

Petróleum-robbanás. Séra Imre deési polgár iskolai tanár fiatal leánya, a tizenhat éves Róza, rálehelte a petróleumlámpára, hogy eloltsa. A lámpa abban a pillanatban szétrobbant s az égő olaj tetőtől-talpig lángborította a fiatal leányt. Nem vesztette el a bátorságát, hanem oly gyorsan, amint csak tudott, átszaladt a velük átellenben lakó dr. Kustár Károlyhoz, hogy segítsen rajta. A fákljaként lobogó szép teremtésnek a lángja bevilágította egy pillanatra az utcát, aztán eltűnt az orvos kapujában. Az orvos azonban nem segíthetett rajta, mert amíg oda ért, csaknem teljesen összeégett. Most a halállal vívódik.

Halálos ugratás. A türelmetlenség áldozata lett a napokban Ér-Mihályfalva táján egy uri ember. Ketten jöttek lóháton az országúton, s midőn azon helyre értek, hol a vasut töltés az országutat keresztezi, a korlát épen le volt boesátva, mert egy érkező vonatra vártak. A két lovas nem akarván azt a pár percet bevárni, átugratott a korláton, azonban az egyiket e pillanatban levetette a ló, s oly szerencsétlenül esett, hogy rögtön meghalt.

Halálos ítélet. Lembergől jelentik hogy Zlocovban négy napig tartó tárgyalás után, oroszva elkövetett rablógyilkosság miatt kötél általi halálra ítélték Aszkenázy nevű szabadságolt katonát. Aszkenázy a tavalyi őszi hadgyakorlatok után, hogy a hazautazásra szükséges pénzt megszerezze, Vinnikibe csalta Segal, lembergi bérkocsist, s azután egy félreeső helyen kalapácsal agyonütötte. Maga pedig a kocsival, a lovakkal, s az áldozat pénzével elmenekült. A csendőrség azonban elfogta.

Furcsa ítélet. Münchenben a katonai esküdtszék olyan felmentő ítéletet hozott, amely nemcsak ott Münchenben, hanem az egész országban s azonkívül is méltó feltűnést kelt. Egy Zeich József nevű utász-altsziszt a legutóbbi Szilveszter-éjszakán a korcsmában összeveszett a civilekkel: előhívott egy őrjáratot, minden igaz ok nélkül élesre töltötte a fegyvereket és a közönségre akart lövetni. Az utolsó pillanatban akadályozták meg ebben a szándékában. És ezt a szigorú altszisztet a müncheni katonai esküdtszék felmentette. Münchenben most már igazán nem tanácsos a polgároknak, hogy összeveszenek a káplár urakkal.

Uj koronapénzek. A N. W. T. értesülése szerint az osztrák és a magyar pénzügyminiszter elhatározta, hogy az osztrák-magyar bank tíz koronás bankjegyeket s az állam pedig öt koronás ezüst pénzt fog kibocsátani. Az öt koronásokat a legjobb ezüsből 937:1000 arány szerint fogják verni. Ezeknek az ötkoronásoknak nem jö-solunk hosszu életet, mert a nagy ezüstpénz nagyon alkalmatlan.

Egy család tragédiája. Egyik párisi vasuti állomáson rémes eset játszódott le és egy család két tagjának halálával, harmadik tagjának pedig megőrülésével fejeződött be. A megrendítő esetről Párisból a következőket táviratozzák: Davenne asszony, egy gyermek-övíntézet tulajdonosnője két felnőtt leányával, Ceciliával és Mártával az egyik nagyobb párisi vasuti állomáson a havre-párisi vonatot várta. Egyszerre csak megérkezett a vonat s Cecilia, az ifjabbik leány, szerencsétlenségére éppen akkor lépett a vágányok közé, amikor a vonat legnagyobb sebességgel berobogott a pályaudvarba. A szegény leány ijedtében mozdulni sem tudott, amit látva idősebb nővére Márta, oda rohant és el akarta rántani. Már késő volt. A vonat ugyanis abban a pillanatban odaért, mind a két testvért elütötte s anyjuk s az egész közönség szemeláttára darabokra tépte őket. A boldogtalan anyára oly hatással volt a borzasztó látvány, hogy ott a helyszínen megőrült.

Rabló támadás. A Bajmók és Ó-Moravica községek határában levő esárda közelében, a múlt héten négy bekormozott arcu rabló megtámadta Boncsik Ferenc jómódu földmives gazdát. Leteperték, megkötözték, elrabolták a nála levő pénzt és aztán beledobták az árokba. Másnap a csendőrök megtalálták Boncsikot, ki elmondta, hogy előző este a csárdában mulatott és ott részeg fővel mutogatta, hogy sok pénz van nála. A csárdában volt négy tamburás legény, valószínűleg verszemet kapott a pénztől s ezért őket gyanúsítja a rablással. A csendőrök e gyanu alapján nyomban le tartóztatták a négy tamburás legényt: Csekics Józsefet, Pap Józsefet, Lakatos Józsefet és Rontó Györgyöt. Hosszas vallatás után mind a négyen beismerték, hogy a tettet ők követték el és az elrablott pénzt száz forint híjjával vissza is adták. A tamburásokat átadták a szabadkai törvényszéknek.

Megfagyott szolga. Foneszku János, krassómegyei vasuti szolga február 16-án az állomásról egy állami táviratot vitt a 20 kilométernyire fekvő Karnia helységbe, ahonnan rövid pihenés után azonnal vissza kellett térnie. A lelkiismeretes ember a — 23 fok hidegben éjfél felé vissza is indult s utközben a muntányi havasok 1200 méter magasságban vezető útján a nagy hidegtől s a kimerültségtől összerogyott. Másnap a keresésére indult családja megfagyva találta. A kötelességét teljesítő vasuti szolga temetésén az állomás tisztikara s a környék népéből igen sokan jelentek meg.

Siket silbak. A triestzi katonai raktár mellett a minap éjjel a 97. gyalogezred egy közlegénye, Volpac, aki ott őrszolgálatot teljesített, félreértésből súlyosan megsebesítette őrparancsnokát, Komaes káplárt. Komaes éjjel vizsgálni ment az őrszemeket. Midőn Volpachoz közeledett, ez szabályszerint megállította s fegyverét lövésre kapta. A káplár egy kissé gyenge hangon rászólt a katonára: „vállra!” és gyanutlanul közeledett. Volpac, aki a vezényszót, nagyot halló lévén, nem hallotta s a sötétben a káplárt meg nem ösmerte, elsütötte fegyverét s a káplárt jobb mellén, halálosan megsebesítette. A közlegény ügyét vizsgálat alá vette a hadbíróóság.

Lemészárolt keresztények. Athénből jelentik, hogy Szelinoban, Kréta szigetén török lakosok tizenkét keresztényt öltek meg. A gyilkosság kiderülése után a keresztény lakosság ostromolni kezdte a törökök által lakott városrészt. A rendet a kormányzó által kiküldött csapatok állították helyre.

Halál a vonaton. Gottschlig erzsébetvárosi telek-könyvi hivatalnok felesége, beszállt a női szakaszba, hogy segesvári rokonaihoz utazzék. A kocsiban levő nő-társaság részvétellel vette körül a gyöngélkedő szép asz-

szonyt s mikor láttak, hogy pihenni akar, helyet csináltak neki és lefektették. Nagyon mélyen elaludt a hölgy és az utitársak a segesvári állomás előtt föl akarták ébreszteni. Előbb halkán szólították, majd hangosabban beszéltek hozzá, később meg is érintették, de az asszonyka nem mozdult. Sem fölrázni, sem erős szerekkel eszméletre hozni nem lehetett, a szép ifju asszony holtan feküdt az alvóhelyén. Mikor a vonat a segesvári állomásra berobogott, orvosokat hívtak, de azok sem tudtak segíteni.

Balesetek a bányában. Nemélyi nógrádmegyei kőszénbányákban, mint írják, tömeges szerencsétlenség történt a vízajtógép mellett. Kocsis nevű munkást elkapta a gépszij s a szerencsétlen ember teste a gép kerekébe került, mely aztán foszlányokra szakítva dobta ki magából az alaktalan hústömeget. Egy másik munkást pedig a szénhordó vagon ütötte le s egyik lábát úgy összeroncsolta, hogy azt levágni kellett. Ezenkívül még bányalégrébbbanás is történt, mely alkalommal hét ember szenvedett súlyos égési sebeket. Ez a sok szerencsétlenség annyira megfélemlíti a munkásokat, hogy ma-holnap nem akad vállalkozó, ki a bányába leszállni merjen.

Ártatlan áldozat. Szarvason Onodi Gábor megakarta ölni azt a lányt, a ki kikosarazta, holott előbbi viselkedése reményekre jogosította a fiatal embert. Egyedül volt a szobában imádottjával, kinek szenvedélyes szemrehányásokat tett s végül mellének szegezte a revolvért. A leány menekült, rémülten kiáltott segítségért. Bátyja, ki a szomszéd szobában volt, feltépte az ajtót s berobant. Ekkor dördült el a lövés. A golyó célt vett, a leány bátyja szíven találva vágódott végig a szoba szövegén.

Elütötte a vonat. Fütő Mihály borsód-mező-kövesdi földmives e hó 17-ikén elutazott a miskolci vásárra. Visszajövet csak Emődig váltott vasuti jegyet, hol kiszállt a vonatból s gyalog indult M.-Kövesd felé a vasutvonal mentén. De nem érhetett vissza, mert f. hó 18-án reggel a munkások halva találták meg egy vasuti hid alatt. Valószínűleg valamely robogó vonat dobta az öt méter mélységű hid alá s az esés következtében meghalt. Három gyermek siratja a szomorú végű földmivest.

Jó példát adó község. Kemeth vas megyei község katolikus iskolájánál a tanító nagyon gyengén volt eddig javadalmazva. A napokban a községi képviselő-testület elhatározta, hogy a tanító eddigi 370 forintnyi javadalmazását 580 forintra emeli fel. — Szép példa. Kövessétek!

Hivatásos életmentő. A életmentés terén kétségkívül az angol „Belgian King” gőzös kapitánya Weisz áll legelő, akit legközelebb két francia halásznak a kimentéseért díszajándékkal tiszteltek meg. Ez alkalommal kimutatták, hogy az ünnepelt eddig összesen 679 embert, vagyis már közel 1000-et mentett meg a vízbefulástól. Általa megmentett hajók mentési díja fejében 361.000 márkát fizettek ki, amiből Weisz kapitány 29,300 márkát kapott.

Macskaevő ürült. Egy veszedelmes ürültet fog az ungvári szolgabírói hivatal a lipótmezei tébolydába felvételni. Kozár Péter nagylucskai illetőségű 24 éves szerencsétlen ember az illető, ki már hosszabb idő óta valóságos réme volt a községnek, mert gyújtogatott, egyszer egy gyermeket is megölt, legujabban pedig a vén asszonyok ellen kezdett dühöngeni s a macskákat szőröstől-bőröstől megette. Egy izben már volt a kórházban, ahonnan mint félig gyógyultat szabadon bocsátották, míg most ismét kitört rajta a baj s hihetőleg nem is bocsátják többé szabadon.

A harmadik. Lapunk 21-ik számában fölemlítettük, hogy Porgányi Mária, anyja halála miatt mérget ivott és meghalt. Mint értesülünk, a szerencsétlen családnak újabb, harmadik áldozata van. Porgányiné másik leánya: Harc János gyógyszerész neje, a ki anyját önfeláldozóan ápolta, a nagy fájdalomtól testben és lélekben megtörve, mult héten szintén meghalt. Özvegy Porgányinét kedden, Máriát szerdán temették el, Harc Jánosét pedig csütörtökön kísérték örök nyugalomra.

Vizsgálat. Egyik régebbi számunkban, „Modern pogány” címmel megírtuk, hogy Posch Jenő szolnoki tanár odahagyta hitét. Ez ügy folytatásaként a következőket jelenthetjük: Homan Ottó pestvidéki főigazgató Szolnokra utazott, hogy megejtse a vizsgálatot Posch Jenő odaváló gimnáziumi tanár ügyében. Posch ugyanis Vajay képviselő felszólalása szerint kijelentette, hogy nem akar egy valláshoz sem tartozni; ezért — mint tanár ellen — megindították ellene a vizsgálatot.

Büntett. Steinjevechen, Zágráb mellett borzasztó bünt fedeztek föl. Krapec Jankó, 75 éves földbirtokos, január 19-ike óta eltűnt. Minthogy hasonló nevű fiával és ennek a nevével vizzályban élt, ezt a kettőt letartóztatták és kihallgatták. A vallatás folyamán kiderült, hogy gyilkosokat béreltek föl, hogy az öregot láb alól eltegyék. A két gyilkost, Mijó Vukanicsot és Toma Kucicsot, kik mindketten Stenjevecből valók, szintén letartóztatták.

Közösen a halálba. Husztról írják: Welheim huszti téglagyáros leányát február 17-én jegyezte el Seelfreund Mór könyvelő s másnap a vőlegény elutazni készült. A vasuti állomásra menyasszonya kísérte ki s amint a Huszt folyó jegén átkocsiztak, a jég beszakadt alattuk s lovastul, kocsisul a jég alá kerültek. A segítségükre sietett emberek már csak holttestüket tudták kifogni, a lovakat és kocsiszt megmentették. Hamar egyesült az egynapos mátkapár.

Zsidó névmagyarosítások: Teitelbaum József, Terézia, Regina és Gyula Ede nagy-szalontai illetőségű gleichenbergi lakosok Bétai-ra, Kohn Gábor székesfehérvári illetőségű budapesti lakos Kolos-ra, Morgenstein Dávid b.-gyarmati illetőségű budapesti lakos Major-ra, Rosenfeld Fülöp törökszentmiklósi illetőségű lakos Róná-ra, Scheer Lipót hetvehelyi illetőségű budapesti lakos, valamint kiskoru Margit, Imre és Ferencz nevű gyermekei Polgár-ra magyarosították meg nevüket.

A falu rozsza. Marocsa Ferenc valóságos réme volt Viszló községnek, gaztetteinek se szeri se száma. Mikor elfogták, a község az igazságügyminiszterhez kérvényt menesztett, hogy a gonosz fickót haláláig tartsák fogva s ne ereszszék többé vissza szülőfalujába. E hó.-16-ikán állott a pécsi törvényszék előtt a közveszélyes egyén, ki most örültséget tettet, de a törvényszéki orvosi tanács ép elméjűnek találta. A bíróság a különféle bűnök halmaza miatt nyolc évi fegyházra ítélte Marocsa Ferencet.

Zsidóság virágai. A budapesti büntető törvényszék előtt e hó 19-én kedves, fiatal zsidó mákvirágok állottak, több rendbeli váltóhamisítással, lopással és betöréssel vádolva. A bandának Schlézinger Sándor volt a feje, s a 21 éves Türteltaubon kívül, ki kétszer ült már a börtönben, tagjai voltak még; a 19 éves Berger Nándor, az ugyanolyidős Liebermann Gyula és Lichtenstein Sándor, valamennyien zsidó honpolgárok. Velük mint bűnrészesek a vádlottak padján ültek még Güntel Emma és Wahl Simon. A vádlottak Schlézinger kivételével mind konokul tagadtak s így Mladonicky Nándor elnöknek ugyancsak nehéz munkája volt, míg az igazságot kitudta hámozni a csupa hazug vallomásból. A vádbeli

bűnselekmények közül csak a következőket említjük meg: Schlézinger beállott gépügynöknek és sorra vitte a megrendeléseket, hogy mentül több jutalékot kapjon. Az nála gyerekjáték volt, hogy a megrendelők váltóját be kellett mutatnia, mert hamisított váltót, mennyire épen szükség volt, sőt községi bizonyítványokat is, melyek az illetőknek hitelképességét igazolták. A pásztói takarékpénztár leszámított két váltót, szintén hamisakat. Trepper Sámuel aranyműves üzletébe betörték s onnan mintegy 900 forint értékű ékszeret vittek el. E betörést illetőleg Schlézinger beismert és büntársul Türteltaubot, Lichtenstient és Bergert nevezte meg. Volt ezenkívül még egy esomó lopás, sikkasztás, csalás és okirathamisítás a rovásukon, a melyekbe Wahl és Güntel Emma is belekeveredtek. A bizonyító eljárás befejeztetvén, Szaffka Dénes kir. alügyész terjesztette elő a bűnselekmények csaknem minden fajtáját felölelő vádindítványát, majd a védbeszédnek következtek. A törvényszék erre kihirdetett ítélete így szól: Elítélte a bíróság Schlézingert hét évi, Türteltaubot öt évi fegyházra, Liebermannot másfél évi, Bergert tíz havi, Lichtensteint nyolc havi, Wahl hat havi börtönre és Güntel Emmát három napi fegyházra. Valamennyien, de terhőkre a közbíró is felelősséget.

Lezuhantak. Az államvasutársaság oravicai gözmalomban megrendítő szerencsétlenség történt tegnap. A szerencsétlenségről, melynek két fiatal élet esett áldozatul, a következőket írják. Kauschl Katica 13 éves és Schweigl Emma 8 éves leánykák ebédet vittek a gözmalomban dolgozó édes apjuknak. Mindkét munkás a harmadik emeleten dolgozott s a leányoknak oda kellett az ebédet felvinniök. Mikor a felhúzó gépen a harmadik emeletre értek, a kiszállásnál valahogy megsusztak s mindketten lebuktak a földszintre. A szerencsétlen kis lányok szörnyet haltak.

Hivatás áldozata. A rékás-remetei (Temesmegye) vasutvonalon e hó 18-án éjjel Rigmaier János pályaoőr a jelzett tehervonat érkezését várandó, vörös zászlócskájával kezében az őrház melletti sorompónál állott. A teljes gyorsasággal tovarobogó tehervonat egy teleg-ráf-rudakkal megrakott kocsinak a kocsi négy kimagasló rudját összetartó láncra éppen abban a pillanatban szakadt el, midőn az a pályaoőr előtt elhaladt. A hirtelen lezuhanó nehéz rudak a vonat meglehetősen közelében álló pályaoőrrre esvén, koponya-csontját és mellét olyannyira összetörték, hogy a szerencsétlen most élethalál közt lebeg.

A mohácsi hősök emléke. Mohács város képviselő-testülete a kaszinó és az iparosok olvasó körének küldötteiből álló bizottság elhatározta, hogy felállítja az 1526. aug. 29-én Mohácsnál elesett hősök emlékére az oszlopot, habár csupán 2500 frt áll is rendelkezésére és a gyűjtés céljából országos mozgalmat már késő megindítani. A bizottság dr. Huszár Sándor indítványára megkeresi a mérnök- és építész-egyesületet, hogy gondoskodjék a maga körében egy 2500 frton megalkotható emlék tervéről.

MI UJSÁG A NAGYVILÁGBAN

Ausztria. A VI. osztrák gazdasági gyűlés a kiegyezés kérdésében egyértelműen határozatot fogadott el, melynek lényeges pontjai a következők: 1. A kormány ké-

ressék fel, hogy minden erejével arra törekedjék, hogy a vám- és kereskedelmi szerződésnek megfelelő megújítása által Magyarországnak eddigi tarifa politikája megváltozzék, hogy ez által Ausztria érdekeinek megkárosítása a jövőben elkerülhető legyen. 2. A kormány felkérte, hogy az örleési forgalmat, mely törvényellenes és a mely a mezőgazdaságot és a malomipart megkárosítja, minden körülmények között szüntesse meg. 3. Biztosíték szerzendő az iránt, hogy a vám- és kereskedelmi szerződés 1. pontja ellenében — mint az eddig történt — a birodalom egyik felének különös kedvezmények ne jussanak. 4. A bankkérdés megoldásával ügyelni kell, hogy a bankegység fentartása esetén, Magyarország tulkövetelése visszautasíttassanak és az államnak a bank politikájára kellő befolyás biztosíttassék. 5. A bank osztálya elkülöníttessék, és ennek önálló működési kör biztosíttassék. 6. Felszólítatik a kormány, hogy minden befolyásával törekedjék oda, hogy Magyarország kvótája arra a fokra emeltesse, a mely a két állam mezőgazdasági és ipari viszonyainak inkább megfelel. 7. Végre hasson a kormány oda, hogy a vámbevételek a két államnak a behozatalban részessége arányában osztassanak fel. A fenti határozati javaslat egyhangú elfogadása után Lobkowitz hereceg elnök a napirendet kimerítettnek és a gazdasággyűlést bezártnak jelentette ki. Szónok ama óhajának adott kifejezést, hogy vajha a gazdasággyűlés fontos határozatai illetékes helyen teljes méltánylásban részesüljenek. Az agrár gyűlés ezután az elnöknek és az előadónak köszönetét nyilvánította és bizottságot küldött ki, melynek elnökévé Lobkowitz hereceget választotta. — A bécsi antiszemita községi választások előtt nagy ügybuzgóságot fejtenek ki, hogy jelöltjeiket keresztül vigyék, az antiszemita lapok antiliberális felhívásokat közölnek. A felhívásokban feltárják Lueger polgármesterré való megválasztását, annak meg nem erősítését és a bécsi községtanács feloszlatását. A felhívások bírálják a mostani helyzetet. Az antiszemita ezen felhívásokban kijelentik, hogy ők az iskolákban a zsidó gyermekeknek csak az elkülönítését akarják a keresztény gyermekektől és tiltakoznak azon gyanúsítások ellen, mintha ők az iskolákat klerikális irányban akarnák terelni, (Ez volna a helyes). Az antiszemita követelik továbbá, hogy a gyermekeket saját fajbeliek tanítsák és szükségesnek tartják a zsidók hatalmi tulkapásainak legyőzését. Végre felhívják a keresztény választókat, hogy tartsanak össze és segítsék szavazatukkal a hazának szabadságát és a népek függetlenségét megvédeni.

Románia. Az ujjonai alakult Fleva-csoport a következő programban állapodott meg: A községi kerületi autonómia kiterjesztése s egyetlen választó testület létesítése; Habeas corpusz bill" készítése, a bírák elmozdithatlanságának szigorú körvonalazása s a választási szabadság törvényes védelme.

Szerbia. A pénzügyminiszter kijelentette, hogy nem képes kiutalványozni a hadügyminiszternek azokat az összegeket, melyeket ez az új hadosztályok alakítására kért.

Törökország. A szultánnak Szófiából visszatért követői Ferdinánd fejedelemnek a szultánhoz intézett köszönő levelet hozták magukkal Három filipopoliszi községtanácsos, köztük egy mohamedán vallású, tegnap hivatalosak voltak a Yildiz palotában rendezett Ramazán ünnepélyére, és kitüntetések kaptak.

Spanyolország. A főhadvezér jelenti Havannából, hogy a spanyol csapatok a felkelőket folytonosan üldözik. Az üldözés közben többször ütközetre került a dolog, melyekben a spanyol csapatok győztek és a melyek következtében Maceo és Gomez felkelővezérek egyesülése, valamint csapataikkal Matanzas tartományba való bevonulása megghiusult.

Olaszország. Menelik király az axumi káptalantól ezer mázsza gabonát követelt hadi sarcként, mely körülmény megerősíti azt a hírt, hogy az ellenség hiányt szenved élelmi szerekben, minthogy különben e sarc kivetése minden szokással ellenkezne.

H u m o r.

I iz az nem baj. Vendég: Ide nézzen korcsmáros ur, egy légy van a lepényben. Korcsmáros: Baj is az! Legalább hússal eszi a tésztát.

A fiucska neve! Idegen: Hogy hinak téged, kis fiam?

— Nem tudom.

— Hát edes atyád hogy szólit téged rendesen?

— Csak úgy, hogy: Kölyök, hozz egy hatos ára pálinkát!

Szórakozottság. Inas: Mikor keltsem fel a nagyságos urat?

— Majd ha esengetni fogok.

Az már baj. Orvos: Az ön egyik lábát le kell vágni; más segítség nincs hátra. — Sebesült: Éppen ma rendeltem egy pár csizmát a vargánál. Már most mit csinálók én két csizmával?

Mindig a gseft. A haramia megtámadt egy zsidó utast az erdőben és ráfogva pisztolyát, így szól:

— Adsz-e rögtön öt forintot?

— Erre a revolverre? felel a leleményes zsidó.

A komédiás. Két jóbarát elmegy a vásárra, ho egy komédiás csepürágó mutatványával megnevelteti a bámuló közönséget. Két galambot nyersen elfogyaszt, azután tüzes csepüdarabokat nyel.

— No, né, szól az egyik; most már tüzet eszik!

— Hát iszen csak meg kell sütnie gyomrában a nyers galambhúst! feleli egyszerűen barátja.

Közmondás. A: Közmondás szerint adni jobb, mint venni. — B: Tudom; multkor engem pofon akart ütni valaki, de megelőztem és inkább én adtam neki egyet.

Nagy kérdés. A mama elküldi a kis Pistukát a boltba. „Nesze fiam — szól — egy krajcár, ezért sőt kérsz; nesze még egy krajcár, ezért meg paprikát hozol.“ — A kis Pista rövid idő múlva visszajön, de nem hozza magával a kívánt portékákat, hanem rettetően elbőgi magát.

— Édes anyám! összetévesztettem a pénzeket. Nem tudom, melyiken hozzak sőt, melyiken paprikát?!

Színház és művészet.

M. kir. Operaház. Tegnap „Jancsi és Juliska“ e. dalmü került színre, amely meglehetősen házat hozott össze. A m. kir. operaház e heti műsora: Szerdán: „A navarrai lány.“ „A korigán.“ Csütörtökön: „A fekete dominó.“ „Tous les trois.“ Pénteken, zárva. Szombaton: „Az álarcosbál.“ Vasárnap: „Az evangéliumos.“

Nemzeti színház. A nemzeti színházban február 28-án mutatják be Szomory Dezsőnek „Péntek este“ című egyfelvonásos dramolettjét. Ugyanekkor kerül nálunk először színre Cavallotti „Jefta leánya“ és gróf Fredro „Egyetlen leány“ című egyfelvonásos vígjátékai. Március 7-én előadják Szigligeti emlékezetére „Fény árnyai“ című tragédiáját, melyet nálunk 1888-ban adtak utoljára. Márciusban a nemzeti színháznak másik újdonsága is lesz. Marcell Prévostnak „Századvégi leányok“ (Demi-vierges) színművét adják elő Ivánfi Jenő fordításában. A nemzeti színház e heti műsora: Szerdán: „János király.“ Csütörtökön: „Honthy háza.“ Pénteken, szombaton: „Péntek este.“ „Jefta leánya.“ „Egyetlen leány.“ Vasárnap: „Pry Pál.“

Népszínház. A népszínház a héten jubileumot ül. A „betyár kendője“ című kitűnő népszínmű ötvenedszer kerül színre. Blaha Lujzát a közönség ez alkalommal nagy szabású kitüntetésben szándékozik részesíteni, mivel a nagy művésznő még csak vasárnap lép fel a „Parasztkisasszonyban“, hogy megkezdje utolsó búcsukörutját a vidéken, amely után végleg megválk a színpadtól Thália ragyogó csillaga. Kell egy század, hogy Magyarország még egy oly művésznővel dicsekedhessék mint Blaha Lujza, aki a magyar népelet alakításába művészetének egész melegét öntötte, utánozhatlanul. A népszínház e heti műsorát, a „Holtomiglan“ és „Három Kázmér“ tölti be javarészt. Szerdán: „A Három Kázmér.“ Csütörtökön: „A betyár kendője.“ Pénteken: „Holtomiglan.“ Szombaton: „Brigitta.“ Vasárnap délután: „Parasztkisasszony.“ Este: „Holtomiglan.“

Második népszínház. Evva Lajos megvette Budapesten 70,000 frtért azt a telket, melyet Rákosi Szidi

asszony egy új népszínház céljaira a fővárostól kért volt, de a melynek ügye folytonosan huzódott. A vétel által biztosítva van a második népszínház sorsa. Betéti társaságot alakítanak, mely a színházat felépítteti és berendezteteti az Erzsébetvárosban levő területen. Az új színház az éneket és a bohózatokat fogja kultiválni s 900—1000 nézőre lesz berendezve.

„Ecce homo“ Budapesten. Munkácsy Mihály „Ecce homo“ (íme az ember) című új festményét május hónapban kiállítja Budapesten. A művész a kép elhelyezésére nem talált alkalmas termet s ezért külön épületet emeltet, amely csupán a nagy kiállítási teremből áll. A terem az Andrassy-ut végén a „Belle vue“ telken épül s az építési engedély szerint a vállalkozóknak május elsejéig be kell végezniök a munkát.

Közgazdaság.

Krónika. A piac forgalma a lefolyt három nap alatt változatlan volt. Csupán a baromfiárak estek néhány krajcárral. — A Duna nagyobbára jégmentes, a budapest—bécsi vonalon a hajózás megindult. Mérsékelt időjárás volt, erős szelekkel. — Az aradi vagon gyárban a munkások komoly sztrájkot ütöttek. — A vámilletékek ezüstben való fizetésénél szedendő arányárkelet pótlék március hóra husz és fél százalékban állapított meg. — A nyitrai felső gazdasági tanfolyam záróvizsgálója e hó 27-én délelőtt tartatik meg. — Somogyvármegye a kiegyezési tárgyalások ügyében felterjesztést intézett a képviselőházhoz, hogy a vámszövet-ségi tárgyalásoknál a kivételi tilalom szűkebb korlátok közé szoríttassék. — A kereskedelemügyi miniszter az államvasutak beruházási céljaira szükséges kölcsönt 150 millió frtban állapította meg. — Darányi miniszter rendeletet adott ki, hogy azon tiltó rendeletekben, melyekben nincs kimondva világosan, hogy a ragályfogó állatok, tárgyak átvitele szabad, behozatali tilalom az átvitelre is kiterjed.

Budapesti piac.

Gabnanemek (mértékű súly szerint) *Arpa:* 6.80—7.20 Tiszai ár: 6.85—7.25 *Pesv. deke:* 6.80—7.20 *Feh. mezei:* 6.80—7.20 *Bácska:* 6.90—7.30 *Rozs:* 6.35—6.54 *Arpa:* tekarmány 4.90—5.10; égeti való: 5.40—6.20; sörfőzdei 6.40—7.80. *Zab:* 0.95—0.35 *Kukoricza:* bányági 0.00—0.00; más-nemű: 4.10—4.25 *Köles:* 5.30—5.60.

Liszt. (metermázsánként számítva) Nullás: 12.10; egyes: 11.70; kettős: 11.20; hármas: 10.60; négyes: 10.00; ötös: 9.30; hatos: 8.90; hetes: 7.90; nyolczas: 5.40; F. számú: 3.60; G számú: 60.

A szerkesztésért felelős: Lepsényi Miklós.

Apró hirdetések egyszeri közlése szavanként 2 krral fizetendő. Vastagon szedett betűk kétszeresen számítanak. Címme feladottak után 30 kr. bélyeg is fizetendő.

Cím alatt a hirdető neve, város vagy utca megnevezése s a postarésztante szó értendő.

HIRDETÉSEK

felvételnek lapunk kiadóhivatalában
Budapest, Práter-utca 44.

Allandó hirdetések petit soronként 6 kr. s nonparellsor 10 krral számíttatnak. A közlési díj készpénz vagy levélbélyegeken előzetesen melléklendő.

Levélbeli felvilágosítás csak a hirdetés és válaszbélyeg beküldése mellett adatik.

„Magyar Néplap“

elárúsítás végett minden vidéki dohány-tőzsdének megküldetik, ha egy levelező-lapon eziránt kiadóhivatalunk megkerestetik.

(Tisztelettel kérjük t. elvbarátainkat is lapunk szétküldése körül közreműködni olyformán, hogy városunkban ily tőzsdéket szerezni s a czímet kiadóhivatalunkkal közölni sziveskedjenek.)

Hirdetéseket lapunk számára kizárólag a „Magyar Néplap“ kiadóhivatala fogad el.

Magyar Néplap

most már

22.000

példányban

jelenik meg és e mellett a legolcsóbb és a legelterjedtebb heti lap.

Szent István naptár

kiadó-hivatalunk által, — mindazon t. előfizetőinknek, kik azt egy levelező-lapon kérik, — bizományba postafordultával megküldetik.

A „Szent Gellért“ könyvnyomda

elvállal mindennemű megrendelést, egyházi, községi és magán jellegű **nyomatványokat**, és szállítja azokat a legrövidebb idő alatt, s legjutányosabb árakon; erős, jó papírt ad s tetszetős, csinos kiállításra nagy sulyt fektet.

Tisztelettel kérjük a főt. Plebános urakat, a községi elöljárókat, a különféle egyletek tagjait s minden katolikust, hogy nyomdai megrendeléseiket ezentul ne zsidó vagy szintelen nyomdában eszközöljék, hanem keressék meg a „Szt-Gellért“ katolikus könyvnyomdát, mely mindenkor rendelkezésükre áll s így támogassák a kath. ügyet. Fogjunk össze valamennyien, akkor boldogulunk.

Könyvnyomdánk mint a katolikus érdekek megrendíthetetlen támogatója, büszkeségét helyezi abba, ha az igényeket minden tekintetben kielégítheti s a megrendelőktől csak dicséretet arathat.

Budapest, 1896. Práter-utca 44.

Tisztelettel

a „Szent-Gellért“ könyvnyomda.